

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DE EUROPESE KOLEN- EN STAALGEMEENSCHAP

1. Ontstaan van het Schumanplan.

Toen op 9 Mei 1950 de Franse Minister van Buitenlandse Zaken, Robert Schuman, zijn voorstel bekend maakte om tussen zijn land en Duitsland een *pool* van de kolen-en-staalnijverheid tot stand te brengen bij dewelke andere Europese landen zouden kunnen aansluiten, werd dit initiatief door menigeen beschouwd als niet veel meer dan een handige diplomatieke zet in de toen aan gang zijnde onderhandelingen over het statuut van het Roergebied. Nog geen jaar later, op 18 April 1951, en spijs de Britse weigering om mee te doen, was een verdrag houdende oprichting van de Europese Kolen en Staal Gemeenschap, ondertekend door de regeringen van Frankrijk, Duitsland, Italië, België, Nederland en Luxemburg en lag het klaar om ter goedkeuring aan de onderscheidene parlementen te worden onderworpen.

*
* *

Het Schuman Plan schept tussen zes landen een economische unie beperkt tot twee basisproducten : kolen en staal (1).

De economische betekenis ervan is ontzaglijk. De staatkundige, als het kan, nog groter. De ontwerpers van het plan hebben zich immers vooral ten doel gesteld het denkbeeld van een Verenigd Europa uit het slop te halen waarin het was geraakt — zoals mocht blijken uit de debatten van de Europese Vergadering te Straatsburg — als gevolg van de tegenstelling tussen *functionalisten* en *institutionalisten*. Zij hebben gepoogd, en zijn daarin, althans voorlopig geslaagd, door aanwending van een nieuwe methode deze tegenstelling te overbruggen.

*
* *

Hoe onbehaaglijk ook de indruk was, die deze twisteling bij de openbare mening, — die er slechts een theoretische discussie in zag aan dewelke veel tijd verloren ging, — heeft nagelaten, toch moet worden toegegeven dat het heel wat anders was dan een twist om het geslacht der engelen en dat een oordeelkundige keuze van de werkmethode voor het uiteindelijk wel-slagen van de opzet, van zulkdanig belang was dat het wel enig overleg waard was.

Welk is de beste weg om tot de Europese eenheid te komen? Moet men eerst — aldus de institutionalisten — een gezamenlijke politieke structuur optrekken; gezamenlijke gezagsorganen, in hoofdzaak een Europese regering, een Europees parlement en een Europees Hof voor Geschillen, tot stand brengen die zich met de taak van unificatie zullen gelasten, m.a.w. moet men niet beginnen met een Europese grondwet op te stellen? Of is het beter — aldus de functionalisten — een reeks concrete en dringende vraagstukken, afzonderlijk en geleidelijk langs de weg om van onderhandelingen tussen soevereine staten op te lossen, om zo doende tot gelijklopende nationale regelingen te geraken waaruit dan, gaandeweg, door georganiseerd overleg, als het ware natuurlijk gezamenlijke gezagsorganen zullen groeien?

De eerste methode, aan dewelke de jurist wel geneigd zal zijn de voorkeur te geven, veronderstelt echter een enigszins blinde afstand van nationale soevereiniteit waartoe weinigen bereid worden gevonden. Aan de tweede methode wordt hoofdzakelijk verweten over het hoofd te zien dat economische, sociale, militaire en politieke problemen zodanig dooreen lopen dat het niet mogelijk is een bepaalde sector te « Europeaniseren » en in te bouwen in een economische en sociale structuur die voor het overige geheel op nationale leest geschoeid blijft.

*
* *

Het Schuman Plan zondert het probleem van de kolen-en-staalproductie af en poogt er een Europese oplossing voor te vinden. In die zin is het een functionalistische oplossing. Maar het is tevens een oplossing die de overgang naar institutionalistische vormen mogelijk maakt en voorbereidt.

Indien de sector van kolen en staal gekozen werd, dan is het niet omwille van de onmiddellijke nood aan een oplossing in die nijverheidstak, maar eerder omwille van zijn politiek belang nl. als oorlogspotentieel en omwille van het feit dat de kolen- en staalnijverheid reeds in het verleden in vrij grote mate over de grenzen heen een economische eenheid vormde. De Europese, zware nijverheid is gevestigd in de zes verdragssluitende landen en bovendien in Groot Brittannië en Zweden die zich afzijdig houden. Elk van die zes lan-

den is op de andere voor zijn bevoorrading aan grondstoffen aangewezen: Frankrijk heeft erts maar onvoldoende kolen (50%), in Duitsland is de toestand omgekeerd, België delft in eigen bodem 75%, en Nederland 100% van de nodige kolen maar, beide moeten erts invoeren. Italië is voor beide grondstoffen afhankelijk van het buitenland. In haar geheel genomen zal de Gemeenschap trouwens voor haar bevoorrading, van Engeland kolen en van Zweden erts moeten betrekken.

Een tweede reden waarom de keuze op de kolen- en staalnijverheid viel is te vinden in de omstandigheid dat zij in elk der betrokken landen een sleutelpositie vormt die geheel het economisch leven, zo niet beheerst dan toch in sterke mate beïnvloedt. In deze zin neigt het plan naar een institutionalistische oplossing.

Nog meer neigt het daar toe doordat het verdrag internationale gezagsorganen schept — die, al is het « achter paragrafentralies » zoals beeldrijk werd geschreven (1) beslissende bevoegdheden ontvangen voor het beleid van de Gemeenschap.

De ontwerpers van het plan zijn er aldus in geslaagd, dank zij een oordeelkundige keuze van het af te zonderen probleem, een regeling voor te stellen die een tussenoplossing vormt, of juist een synthese van beide methodes. Het verdrag is, als het ware een prototype van institutionalistische oplossing die op de proefbank gaat van een bepaalde economische sector.

Ook op een ander gebied vormt het ontwerp van verdrag een vergelijk tussen tegenover elkander staande denkbeelden nl. deze van vrije of geleide economie. Een minder geslaagd vergelijk echter. Waar in de art. 1 en 2 wordt vooropgesteld dat de Gemeenschap zich ten doel stelt het vestigen van een gemeenschappelijke markt van de kolen en het staal, is de tekst veel algemener waar het er op aankomt de economische structuur van deze markt te bepalen en baant hij de weg zowel tot een vrije markteconomie als tot de vorming van een machtig *combinat* dat van overheidswege zou worden geleid.

2. Objectieven van het Schumanplan.

Zoals gezegd beoogt het verdrag hoofdzakelijk de vestiging van een gezamenlijke markt van de kolen en het staal, t.t.z. dat deze goederen vrijelijk op het grondgebied der verdragsluitende landen kunnen verhandeld en vervoerd worden zonder vanwege de verscheidene staten of vanwege de belanghebbenden zelf (producenten, handelaars of verbruikers) aan enige discriminatoire maatregel of belemmering te worden onderworpen.

Een gezamenlijke markt is echter niet denkbaar dan mits een zekere gelijkenschakeling der productievoorwaarden, derwijze dat alleen natuurlijke verschillen de keuze van de verbruiker der goederen bepaalt. Deze gelijkenschakeling heeft nochtans te geschieden op een peil dat sociaal verantwoord is en dat de concurrentie op de wereldmarkten mogelijk maakt.

Deze objectieven vat het verdrag samen in zijn art. 2: « La Communauté doit réaliser l'établissement » progressif de conditions assurant par elles-mêmes » la répartition la plus rationnelle de la production » au niveau de productivité le plus élevé, tout en sau- » vergardant la continuité de l'emploi et en évitant » de provoquer, dans les économies des Etats mem- » bres, des troubles fondamentaux et persistants. »

Ter voorziening daarvan houdt het verdrag drie soort bepalingen in.

Eerst overgangsmaatregelen. In de Gemeenschap zijn er twee zwakke broertjes: de Belgische kolen- en

de Italiaanse staalnijverheid. Voor hen is een aanpassingsperiode voorzien die, hoe belangrijk ook van economisch standpunt uit in staatkundig opzicht geen fundamentele problemen stelt.

Tweede een reeks verbodsbepalingen. De verdragsluitende landen ontzeggen zich het recht in- of uitvoerrechten te heffen op kolen en staal afkomstig van de gemeenschap; deze producten aan contingentering of vergunning te onderwerpen; discriminatoire maatregelen t.o.v. van producenten of verbruikers te nemen. (art. 4) Aan de ingezetenen die deze producten delven, vervaardigen, verhandelen, gebruiken of vervoeren is het verboden overeenkomsten te sluiten die beogen de normale concurrentie uit te schakelen (art. 60). Kartels en concentraties van bedrijven zijn, zo niet verboden, dan toch van zeer dichtbij gecontroleerd (art. 61).

Ten derde, schept het verdrag overheidsorganen en bepaalt hun bevoegdheid.

3. Instellingen van de Gemeenschap.

De Gemeenschap is een rechtspersoon (art. 6) en in elk der betrokken landen zijn haar de meest uitgebreide bevoegdheden toegekend die aan de nationale rechtspersonen zijn gegeven.

Zij is vertegenwoordigd door haar organen, welke zijn:

Het Hoog Gezag (Haute Autorité),
De Raadgevende Commissie (Comité Consultatif),
De Vergadering der Gemeenschap (Assemblée Com-
mune),

De Bijzondere Raad van Ministers (Conseil Spécial
des Ministres),

Het Hof (La Cour de Justice),

De Commissie van Voorzitters (Commission des Pré-
sidents).

Het Hoog Gezag bestaat uit negen leden waarvan acht benoemd worden in gemeen overleg door de regeringen der verdragsluitende landen en het negende door de acht wordt gecoöpteerd. Zij zijn benoemd voor 6 jaar.

Om de twee jaar treden drie leden af doch zijn herbenoembaar. Het Hoog Gezag handelt als college en beraadslaagt met eenvoudige meerderheid van stemmen.

Op verzoek van het Hoog Gezag zelf of van de Raad van Ministers kan een lid door het Hof van ambtswege ontslagen worden. Om het jaar brengt het Hoog Gezag verslag uit over zijn beleid aan de Vergadering der Gemeenschap, die het tot collectief ontslag kan dwingen.

Het Hoog Gezag oefent zijn bevoegdheden uit bij wijze van beslissingen (décisions), aanbevelingen (recommandations) of adviezen. Aan de regeringen der verdragsluitende staten kunnen alleen aanbevelingen of adviezen worden gericht.

De *Beslissingen*, zijn individuele of algemene voorschriften die in al hun bestanddelen bindend zijn. Daaruit blijkt dat het Hoog Gezag niet alleen de bestuurlijke maar tevens de wetgevende, alleszins regerende, macht bezit. Zij worden gericht tot de ingezetenen der verdragsluitende landen die wegens hun bedrijvigheid in de sector van de kolen of het staal onder de bevoegdheid van de Gemeenschap ressorteren.

De *Aanbevelingen* hebben ook een bindend en desgevallend normatief karakter, maar van bijzondere aard die, onbekend, in het nationaal, echter geen nieuwigheid is in het internationaal recht (1). Zij verplichten

diegene tot wie zij gericht worden om het doel, dat zij zich voornemen te bereiken, te verwezenlijken, maar laten aan de rechtsonderhorige de keuze van de middelen die hij daartoe aanwendt. « Les recommandations, aldus art. 14 lid 3 van het verdrag, comportent obligations dans les buts qu'elles assignent, mais laissent à ceux qui en sont l'objet le choix des moyens propres à atteindre ce but ».

De *Adviezen* hebben uiteraard geen bindend karakter.

De *Raadgevende Commissie* (art. 18-19) bestaat uit 30 tot 51 leden benoemd door de Raad der Ministers. Zij telt in gelijk getal vertegenwoordigers van de voortbrengers, van de werknemers en van de verbruikers en handelaars in kolen en staal. Zij dient het Hoog Gezag van advies telkens deze daarom verzoekt en bovendien in de, vrij talrijke, gevallen waar het verdrag het voorschrijft.

De *Vergadering der Gemeenschap* (art. 20 en vlg.) vertegenwoordigt de volkeren der verdragsluitende landen en het behoort aan de Parlementen dezer landen de leden er van aan te duiden. De Vergadering komt eens in het jaar in gewone zitting bijeen en oefent een algemeen toezicht uit op het beleid van het Hoog Gezag. Op verzoek van de Raad der Ministers komt zij in buitengewone zitting bijeen om advies te dienen over de vraagstukken die haar zijn onderworpen.

De *Raad der Ministers* is samengesteld uit een lid van elk der regeringen der verdragsluitende landen. De Ministers vertegenwoordigen hun respectievelijke regeringen in de Gemeenschap. Ze zijn de enige die deze hoedanigheid bezitten en dragers zijn van instructies aan dewelke zij zich hebben te houden. Geen enkel lid van de andere organen kan met een dwingend mandaat gelast worden.

Nochtans ook voor de Raad der Ministers verzaakt het verdrag aan de, in internationaal recht, gebruikelijke regel van de eenparigheid.

De Raad beslist bij meerderheid van stemmen, vaak bij versterkte meerderheid. Slechts in vijf gevallen: financiering van uitrustingsinstallaties (art. 54, lid 2); verzoek aan het Hoog Gezag om maxima of minimaprijzen vast te stellen (art. 56/3 in fine); oprichting door de Gemeenschap van financiële instellingen (art. 71); instelling van productie-quota's (art. 58 lid 2); instelling van prioriteiten in zake verdeling van kolen en staal (art. 59) is eenparigheid in de beraadslaging geboden.

De Raad is er mede gelast de actie van het Hoog Gezag en van de nationale regeringen in eenklank te stemmen. Hoofdzakelijk een adviserend lichaam, beschikt hij nochtans in bepaalde gevallen over een veto-recht doordat het Hoog Gezag in bepaalde gevallen slechts handelen kan mits eensluidend advies van de Ministers. Bij uitzondering kan de Raad, waar het Hoog Gezag in gebreke blijft het tot handelen dwingen. Bovendien hoort hem de benoeming van de leden van de Raadgevende Commissie toe.

Het *Hof* bestaat uit zeven leden benoemd voor zes jaar in gemeen overleg door de Regeringen der Verdragsluitende landen. Het is bevoegd om de beslissingen van het Hoog Gezag te vernietigen wegens schending van een rechtsregel t.t.z. onbevoegdheid, schending van wezenlijke vormen, overschrijding en afwending van macht, overtreding van het verdrag of van

de toepassingsregelen daarvan (art. 33). Het is tevens bevoegd om uitspraak te doen op het verzet tegen boeten door het Hoog Gezag uitgesproken (art. 36); om op verzoek van een der verdragsluitende staten, wegens onbevoegdheid of schending van wezenlijke vormen de beslissingen van de Raad der Ministers en van de Vergadering der Gemeenschap nietig te verklaren (art. 38); om schadevergoeding lastens de Gemeenschap toe te kennen (art. 40); om leden van het Hoog Gezag wegens ongeschiktheid uit hun ambt te ontzetten (art. 12) en om zich prejudicieel uit te spreken over de geldigheid van de beslissingen van het Hoog Gezag of van de Raad van Ministers, wanneer in een geschil gebracht ter cognitie van een nationaal rechtscollège, deze geldigheid wordt betwist (art. 41).

De *Commissie van Voorzitters* verenigt, onder het voorzitterschap van de Voorzitter van het Hof, de Voorzitter van het Hoog Gezag, van de Vergadering en van de Raad der Ministers. Zij is vooral gelast met bevoegdheden van organisatorische aard zoals het statuut van het personeel, de begrotingsontwerpen, enz...

*
* *

Uit dit alles mag blijken dat het Schuman Plan op het gebied van de verhoudingen-tussen nationale staten en de internationale gemeenschap werkelijk een onwenting teweeg brengt en dat tevens de inwendige structuur van de Gemeenschap in niet geringe mate afwijkt van de traditionele staatkundige vormen.

Het verdrag is revolutionnair te noemen omdat het voor het eerst aan een internationaal gezag een regelende — wetgevende — bevoegdheid verleent en omdat die bevoegdheid is toegestaan niet enkel ten opzichte van de staten als dusdanig maar ook ten opzichte van de ingezetenen dezer staten. Het is nog revolutionnair omdat, in de regel, verzaakt wordt aan de vereiste van de eenparigheid voor de uitoefening der toegekende bevoegdheden.

De inwendige structuur van de Gemeenschap is niet minder nieuw. Als eerste merkwaardigheid is daar de creatie van twee vertegenwoordigende lichamen: de Raadgevende Commissie met corporatieven inslag en de Algemene Vergadering als politiek representatief orgaan. Tegen de ongunstige stroming in t.o.v. van corporatieve denkbeelden, is het de Raadgevende Commissie die, qua bevoegdheid en invloed de Algemene Vergadering in de schaduw stelt.

Ook is opvallend dat zo goed als alle bevoegdheden in handen van het Hoog Gezag en van het Hof zijn verzameld, wijl aan de andere overheden slechts een adviserende, hoogstens remmende invloed is gegeven. In dit opzicht neigt het verdrag naar een vrij gedurfde, in elk geval zeer nieuwe, combinatie van technocratie en « gouvernement des juges ».

4. Bevoegdheden van het Hoog Gezag en de Raadgevende Commissie en van de Raad der Ministers.

Hoezeer, daargelaten de juridictionele bevoegdheid van het Hof, de positie van het Hoog Gezag uitsteekt boven deze van de andere gezagsorganen blijkt terstond uit de hiernavolgende tabel waarin wij de voornaamste der onderscheidene bevoegdheden samenvatten;

*Hoog Gezag**Raadgevende Commissie**Raad der Ministers**Onderzoeken :*

Inwinning van adviezen en inlichtingen (art. 47-48).
Bestudering van algemene programma's (art. 46).
Bekendmaking van die programma's (art. 46).

Bevordering en financiering van wetenschappelijk onderzoek (art. 55).

Voorafgaandelijke medede-
ling

Advies voor financiering

Gelijkvormig advies voor
financiering met ontleende
gelden of gelden komende
van retributies.

Omschakeling van bedrijven of bedrijfstakken :

Indien nieuwe technieken door het H. G. aanbe-
volen, structurele werkloosheid veroorzaken kan
het H.G. (art. 53) :

- a) Vestiging van nieuwe bedrijven financieren
(max. 50%),
- b) Vergoedingen aan de werknemers uitbetalen.
De betrokken staat moet zich verbinden een
gelijk bedrag tot dit doel aan te wenden.

Advies

Gelijkkluidend advies.

Advies

Toelating met 2/3 meerder-
heid als de betrokken staat
zich daartoe niet verbindt.

Financiën :

Vaststellen van retributies lastens de bedrijven met
max. 1% van de jaarlijkse productie (art. 49).

Advies omtrent grondslag
en invorderingsproceduur.
Beslissing meer dan 1 t.h.

Leningen (art. 49) :

Veroordeling tot betaling van boeten.

Verhaal bij het Hof.

Investerings :

Vaststelling van algemene richtlijnen (art. 46).
Heeft recht op zijn verzoek mededeling te ontvan-
gen van de private investeringsplannen (art. 54).
Mag private investeringen verbieden tenzij met
eigen geldmiddelen (art. 54).

Krijgt mededeling.

Kan kredieten toestaan of zijn waarborg geven aan
kredietverlening voor goedgekeurde investeringen
(art. 54).

Kan uitvoering van werken die verhoging van pro-
ductie, verlaging van kostprijs of afzet van goede-
ren bevorderen, financieren (art. 54).

Gelijkkluidend en eenparig
advies.

Prijzen (art. 56) :

Bepaling van wat als praktijken van oneerlijke me-
deding en als discriminatoire maatregelen ver-
boden is.

Advies

Advies

Vaststelling van maxima en minima prijzen, ook
voor uitvoer buiten de gemeenschap.

Advies

Advies

Toelating van compensaties tussen bedrijven

Advies

- a) van een zelfde nijverheidsbekken

Advies

Advies

- b) behorende tot verschillende bekkens.

Advies

Oprichting van compensatie-stelsel en compensatie-
organen (art. 71).

Gelijkkluidend en eenparig
advies.

Voortbrengst :

In geval van overproductie (art. 58) :

Rechtstreekse of onrechtstreekse beperking van de
voortbrengst door opleggen van productie quota's of
taxatie van overtollige productie.

Advies

Gelijkkluidend advies.

N.B. — De Raad der Ministers kan mits eenstem-
mige beraadslaging het H.G. dwingen tot het ne-
men van deze maatregelen (art. 58).

In geval van schaarste (art. 59) :

- a) Vaststelling van de noodtoestand,

Advies

Kan slechts met eenparig-

Hoog Gezag

Raadgevende Commissie

Raad der Ministers

N.B. — De Raad van Ministers kan mits eenstemmige beraadslaging het bestaan van de zelfde noodtoestand vaststellen.

b) Doet aan de Raad der Ministers voorstellen om in de schaarstetoestand te voorzien, kan prioriteiten en verdeling der grondstoffen voorstellen.

c) Bij gebrek aan eenparige beslissing van de Raad der Ministers, beslist het H.G. zelf.

d) Beperking van de uitvoer van kolen en staal.

Overeenkomsten tussen bedrijven, Kartels en Concentraties van bedrijven (art. 60 en 61) :

Verbod en ongeldig verklaring van alle overeenkomsten die de normale mededelingsvoorwaarden storen.

Toelating van uitzonderingen aan dit verbod.

Verbod behoudens, voorafgaandelijke toelating van het H.G. van samensmelting of concentratie, onder welkdanige vorm ook, van bedrijven.

Lonen (art. 63) :

Aanbeveling aan Staten of Bedrijven ter voorkoming van abnormaal lage lonen.

Vervoer (art. 65) :

Goedkeuring van bijzondere gunsttarieven door openbare overheden of private vervoerondernemers voor het vervoer van kolen en staal toegestaan.

Volledigheidshalve dient te worden vermeld dat het verdrag herhaaldelijk voorschrijft dat het Hoog Gezag overleg zal hebben te plegen met de verenigingen van werkgevers, werknemers, handelaars of verbruikers (art. 46, 47, 57, 58 ... °).

In de regel echter zal deze consultatie geschieden via de verenigingen van voortbrengers, op voorwaarde dat dezelfde in hun organisatie plaats ruimen voor een behoorlijke uitdrukking van de belangen der werknemers en verbruikers (art. 47). De mogelijke weerslag van dergelijke bepaling op de structuur van de patronale organisaties zal wel niemand ontgaan.

5. Grondwettelijkheid van het Schumanplan.

Het ligt voor de hand dat verreichende nieuwigheden zoals het verdrag inhoudt terstond de vraag doen rijzen of zij met onze grondwet in overeenstemming zijn te brengen.

In hoofdzaak zijn er twee problemen die zich niet laten ontwijken. Wat gebeurt er in het verdrag met de soevereiniteit van de staten ? En verder : zijn er in het verdrag bepalingen die onverenigbaar zijn te noemen met bepaalde voorschriften van de grondwet, vooral dan met diegene bevat in de zg. « verklaring van rechten », zowel individuele als staatsburgerlijke rechten.

Van de zes verdragsluitende landen zijn er drie, Frankrijk, Duitsland en Italië, wier grondwetten uitdrukkelijk overdracht van soevereiniteit toelaten in de mate dat zij nodig blijkt in het belang van het behoud van de vrede. (4)

In de Belgische grondwet echter, evenmin als in

heid van stemmen de vaststelling van de noodtoestand verwerpen.

Beslist met eenparigheid

Advies

Eensluidend advies.

Mededeling van de algemene richtlijnen.

Advies over het reglement houdende bepaling van de criteria.

Advies

deze van de twee andere Benelux-landen, is geen dergelijke bepaling te vinden.

*
* *

Dat het verdrag in niet onbelangrijke mate de soevereiniteit der verdragsluitende staten beperkt, hoeft nauwelijks enig betoog.

Deze vaststelling betekent echter op zich zelf geen veroordeling in grondwettelijk opzicht van het Schuman Plan.

Immers elke internationale overeenkomst brengt beperkingen mede van soevereiniteit, zodat aan de autonome regeling van de verdragsluitende staten zekere gebieden zijn onttrokken : hetzij dat de nationale overheden niet mogen handelen, hetzij dat zij zich verbinden om in een zekere zin te handelen ten einde op hun grondgebied de uitvoering van het verdrag te verzekeren.

Voor een juiste beoordeling van de grondwettelijkheid van het Schumanplan moet men derhalve vermijden aan de Gemeenschap als aan een « Staat » of « Superstaat » te denken. De internationale gemeenschap is geen superstaat, evenmin als de staat, samengesteld uit gezinnen of volksgroepen, een « superfamilie » of een « supervolksgroep » is. Elk van die gemeenschappen heeft oogmerken die haar eigen zijn; elk van haar kant vormt, om het met Toynbee te zeggen, een specifiek antwoord op weer andere uitdagingen van de geschiedenis.

Dat het Congres van 1830 met nadruk, zowel in het praeconstitutioneel decreet van 18 November 1830 als in art. 25 van de Grondwet, heeft gewezen op de nationale soevereiniteit, neemt niet weg dat het —

meer dan soms wel werd beweerd — een open oog had voor het bestaan van een Europese gemeenschap — (le concert européen; les convenances de l'Europe, zoals men het toendertijd placht uit te drukken) — waarvan de internationale neutraliteitspositie van het land naar zijn oordeel een mooie vrucht was.

De grondwetgever erkent derhalve de mogelijkheid, meer, de noodzakelijkheid van medewerking tussen België en andere staten, voor regeling van de gemeenschappelijke belangen. Naast het beginsel van art. 25 heeft hij verklaard dat de Koning verdragen mag sluiten. Hij heeft beslist dat die verdragen niet alleen de nationale overheden doch ook de Belgen persoonlijk zullen kunnen binden, maar heeft in dit laatste geval gewild dat die verdragen door de Kamers zouden worden goedgekeurd. Wij geloven dan ook dat van publiekrechtelijk standpunt het niet strijdig met het beginsel van art. 25 der grondwet is te beschouwen dat de Staat aanvaardt een bepaald complex van belangen dat onder zijn bevoegdheid ressorteert, naar de sfeer van de internationale verhoudingen te verschuiven.

Dit betekend niet dat voor alle soorten belangen de staat gerechtigd is zich internationaal te binden, maar de economische belangen waarover het in het Schumanplan gaat zijn zeker niet te rekenen tussen diegene waaromtrent internationale medewerking en internationale verbintenissen als verboden of ongewenst voorkomen (5).

*
* *

Met deze vaststelling is echter niet alles gezegd want er blijft te onderzoeken hoe deze nieuwe verhoudingen geïnstitutionaliseerd worden en hun bindende kracht verkrijgen op het nationale grondgebied en t.o.v. van de ingezetenen.

De belangrijkste nieuwigheid van het verdrag — van publiekrechtelijk standpunt althans — is wel dat, waar vooralsnog internationale verdragen als dusdanig enkel verplichtingen tussen staten tot stand brachten, waartussen hoofdzakelijk de verplichting om de bepalingen van, of ter uitvoering van het verdrag in het nationale recht te integreren, het Schumann Plan, voor de meeste verrichtingen die in de bevoegdheid van de Gemeenschap zijn gelegd, deze integratie automatisch verzekert.

Slechts bij uitzondering, (zie bv. art. 64) wendt zich het verdrag rechtstreeks tot de regeringen der verdragssluitende staten en legt hun de verplichting op zich tot hun wetgevend orgaan te richten. In enkele andere gevallen is ook het eensgezind advies van de Raad van Ministers vereist, waardoor wordt aanvaard dat elke Minister als gevolmachtigde van zijn regering het voorbehoud van ratificatie mag stellen, zodat het klassieke schema van integratie als geëerbiedigd mag worden beschouwd.

Meestal verkrijgen de beslissingen van de gemeenschap, meer bepaaldelijk deze van het Hoog Gezag, automatisch rechtskracht in elk der nationale gebieden.

Geheel nieuw is het beginsel weer niet. Het kwam in het verleden, nl. in de 18e eeuw méér voor dat verdragen, internationale organen schiepen of aan bestaande nationale autoriteiten bevoegdheid erkenden om rechtshandelingen te stellen die onder de ene of andere vorm bindend waren op het gebied en t.o.v. van burgers van een ander land (6). Als recent principieel voorgaande kan men ook wijzen naar artikel 24 van het UNO-Pact van San Francisco, hetwelk

bepaalt dat de leden van de Verenigde Naties erkennen dat de Veiligheidsraad, waar hij zal optreden ter beveiliging van de vrede, in hun naam zal handelen.

De bevoegdheid om bestuurlijke maatregelen uit te vaardigen en juridictionele beslissingen te treffen stelt dan ook geen problemen die niet door het internationaal recht of staatsrecht zijn opgelost, des te meer, dat, op het gebied der juridictionele uitspraken, het verdrag een, — al is het ook summiere — exequaturoproceduur instelt (art. 77).

Maar toepassing van het beginsel op het gebied der bevoegdheid om algemene, regelende, voorschriften te verordenen, was vooralsnog niet geschied. Het verdrag innoveert desaangaande en, om het scherp te zeggen, schept het in België een nieuw gezag met wetgevende, althans regelende bevoegdheid.

Waar de internationale rechtsregel in het verleden steeds een contractuele grondslag had bewaard, en waar hij in het nationale recht slecht geïntegreerd werd, t.t.z. bindend gemaakt, ook voor de ingezetenen door tussenkomst van de nationale wetgever, zal voortaan, voor de uitvoeringsmaatregelen van het verdrag deze schakel ontbreken. De internationale rechtsregel wordt geïnstitutionaliseerd.

Ten aanzien van de ontegensprekelijk belangrijke opwerping dat zo doende het Parlement een ongrondwettelijke delegatie van wetgevende macht toestaat, kan o.i. worden geantwoord:

- 1) Dat de grondwetgever nauwelijks aan de institutionalisatie van het internationale recht heeft *kunnen* denken; dat echter de geest van onze grondwet zeker niet vijandig staat t.o.v. de vooruitgang en de ontwikkeling van het internationale recht waarvan de institutionalisatie een der meest verheugende verschijnselen is.
- 2) Dat de maatregelen door de Hoge Overheid verordend dan toch slechts *uitvoeringsmaatregelen* zijn van een verdrag dat door de ratificatie kracht van Belgische wet zal hebben gekregen. Het is dus eerder afstand van reglementaire dan wel van wetgevende bevoegdheid.
- 3) Dat de grondwet, waar zij aanduidt welke nationale overheden bevoegd zijn om rechtsregelen te stellen (wetgever: art. 26; Koning: art. 67; Gewestelijke en plaatselijke besturen: art. 31) slechts op het oog heeft gehad het domein van de « domestic jurisdiction » en niet datgene waar de regeling behoort of is *gelaten* aan de internationale gemeenschap.
- 4) Eindelijk wanneer men het formeel juridisch terrein wil verlaten, moet men aanvaarden dat de grondwetgever, wanneer hij de ratificatie door het parlement heeft gewild van elke internationale regeling die de ingezetenen zal binden, veel meer aan *waarborgen* voor zijn landgenoten heeft gedacht, dan aan soevereiniteit voor zich zelf. Wat hij heeft gewild dat is een evenwicht waardoor « le pouvoir arrête le pouvoir ». Het heeft dus belang te weten of in de Gemeenschap die waarborgen voorhanden zijn.

*
* *

Zo komen wij tot de vraag of het verdrag geen ongrondwettelijke beperkingen van individuele of staatsburgerlijke rechten bevat.

Merken wij eerst op dat men deze vraag niet kan ontwijken met de bedenking dat de grondwettelijke waarborgen alleen zijn bedongen tegenover de nationale overheden. De grondwet bevat geen voorbehoud desaangaande en het is plicht van de staat de vrijheden te beschermen zowel ten aanzien van interna-

tionale overheden als tegenover de gezagdragers in het land.

Verscheidene bepalingen van het verdrag worden in dit verband genoemd.

In de eerste plaats de art. 60 en 61 van het verdrag. Art. 60¹ verbiedt de overeenkomsten tussen bedrijven die beogen de normale concurrentie-voorwaarden te storen. Art. 60 onderwerpt aan voorafgaandelijke goedkeuring de samensmelting van bedrijven. Zijn deze beschikkingen niet strijdig met art. 20 van de Grondwet?

Wij geloven het niet. Eerstens dient opgemerkt dat art. 47 van het verdrag uitdrukkelijk het verenigingsrecht erkent. Anderzijds staat de rechtsleer eensgezind op het standpunt dat art. 20 van de grondwet, de wetgever niet belet verenigingen welke onrechtmatig verklaarde doeleinden beogen, te verbieden. Zo heeft de rechtspraak steeds overeenkomsten die beogen in openbare aanbestedingen de normale mededingingsvoorwaarden te storen ongeldig verklaard.

De artikelen 60 en 61 zijn ingegeven door eenzelfde zorg; zij strekken er toe bepaalde praktijken van oneerlijke mededinging te beletten die verwezenlijkt worden onder de vorm van akkoorden of concentraties van bedrijven, zonder aan de vrijheid van vereniging zelf te tornen.

Een tweede opwerping betreft de bevoegdheid van het Hoog Gezag om boeten uit te spreken, behoudens verhaal bij het Hof. Geen straf zegt art. 9 van de Grondwet kan worden ingevoerd of toegepast dan uit kracht van een wet wijl de Koning (art. 72) steeds het recht heeft de *uitgesproken* straffen kwijt te schelden of te verminderen.

Aan de eerste vereiste wordt voldaan door de ratificatie van het verdrag. Nochtans schijnt art. 84, lid 2, van het ontwerp, dat aan he Hoog Gezag toelating verleent in de, in het verdrag, niet voorziene gevallen beslissingen te nemen of aanbevelingen te doen en de sancties te bepalen die op de overtreding er van zullen staan, moeilijk verenigbaar met art. 9. Bovendien is het niet denkbaar dat de Koning gebruik zou kunnen maken van zijn genaderecht.

Eindelijk is er art. 49 van het verdrag waardoor

aan het Hoog Gezag bevoegdheid is gegeven om « bijdragen » in werkelijkheid belastingen te heffen t.o.v. van de uitdrukkelijke bepalingen van art. 110 en vlg van de grondwet is de moeilijkheid aanzienlijk, alhoewel, naar onze mening, eerder van formele aard.

Er dient inderdaad opgemerkt dat art. 113 van de grondwet uitdrukkelijk bepaalt dat de wetgever bevoegd is om te beslissen dat van de burgers vergeldingen zullen worden gevorderd als belastingen ook ten behoeve van andere overheden dan het Rijk, de Provinciën, en de Gemeenten, en dat een letterlijke verklaring van art. 110 toelaat te beweren dat enkel de belastingen van het Rijk, jaarlijks door de Kamers moeten worden gestemd.

Nochtans heeft men hier te doen met een proceduur die blijkbaar weinig strookt met de algemene beginselen van ons publiek recht inzake toestemming in de openbare lasten. Het zou dan ook zeer aanbeveling verdienen, mocht het verdrag zo toegepast worden dat de belastingen op het Belgische grondgebied niet rechtstreeks worden gevorderd door de overheden van de Gemeenschap, doch wel door de Staat in uitvoering van de jaarlijkse begrotingswet.

JOSSE MERTENS.

(1) De bijlagen van het verdrag geven de lijst op van de producten die als kolen en staal worden beschouwd. Niet enkel grondstoffen, ook halfafgewerkte en afgewerkte producten zijn daar bij begrepen.

(2) Vlaamse Linie, 1 Juli 1951.

(3) Vergelijk met Internationale Arbeidsorganisatie: art. 405 van het Verdrag van Versailles.

(4) Franse grondwet van 27 October 1946 (Préambule); Italiaanse grondwet (art. 11); grondwet der Duitse Bondsrepubliek (art. 24 en 25).

(5) Deze overwegingen zijn van juridische aard. Er komen zich echter daarbij ook feitelijke overwegingen voegen. Het is niet ondenkbaar dat langs juridisch onaanvechtbare wegen om, een staat zich dusdanig verbindt dat hij in feite in een ondergeschikte positie geraakt, die gevaar levert voor zijn onafhankelijkheid. Dat nu juist in het geval van België twee vitale sectoren van haar economie geïnternationaliseerd zullen worden, stelt in dit opzicht een bijzonder probleem. Dit is echter de politieke kant van de zaak waarover ontegensprekelijk het parlement zich soeverein heeft uit te spreken.

(6) Een merkwaardig voorbeeld is de regeling betreffende de scheepvaart op de Rijn (Verdrag van Parijs 1815, en Verdrag van Mannheim 1868).

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 15 Februari 1951.

Eerste Voorzitter: M. Soenens.

Raadsheer-Verslaggever: M. Connart.

Advocaat-Generaal: M. Janssens de Bisthoven.

1. **Verbreking.** — Tegen wie moet de voorziening worden ingesteld? — In casu tegen Belgische Staat vertegenwoordigd door de minister van Landsverdediging.
2. **Militaire pensioenen** (wegens na 9 Mei voorgevallen feiten). — Burgerlijk recht, vallend onder de bevoegdheid van de rechterlijke macht.

1. *Het geldt als principe, dat de voorziening in cassatie moet worden ingesteld tegen hem, in wiens voordeel de bestreden beslissing is gewezen en die daarbij partij is geweest.*

In casu is dat de Belgische Staat vertegenwoordigd door de minister van Landsverdediging, zodat

de voorziening terecht aan het ministerie van Landsverdediging is betekend.

2. *Artikel 1 van het besluit der secretarissen-generaal van 2 September 1940 heeft de bij K. B. van 11 Augustus 1923 samengeordende wetten op de militaire pensioenen toepasselijk verklaard op de pensioenen, die wegens na 9 Mei 1940 voorgevallen en aan de dienst te wijten feiten dienen te worden verleend.*

Artikel 7 van het K. B. van 11 Augustus 1923 vestigt een burgerlijk recht op het pensioen, onafhankelijk van enige erkenning door de uitvoerende macht en door de organismen, welke zij instelt om haar beslissing uit zuiver administratief oogpunt voor te bereiden.

Het bestreden arrest heeft artikel 92 Grondwet geschonden doordat het de ingestelde vordering heeft afgewezen om de reden, dat de rechterlijke macht onbevoegd zou zijn om daarvan kennis te nemen, daar de administratieve commissies omtrent

de ontvankelijkheid of de gegrondheid van de aanspraak op bedoeld pensioen zouden beslissen.

Van Hauwermeiren Gerard t/ Belgische Staat
(Landsverdediging).

Gelet op het bestreden arrest, hetwelk werd gewezen de 20 Februari 1946 door het Hof van Beroep te Brussel;

Over de grond van niet-ontvankelijkheid, ontleend aan het feit, dat de voorziening aan de Belgische Staat, vertegenwoordigd door het ministerie van Landsverdediging, is betekend, terwijl zij aan het ministerie van Financiën had dienen te worden betekend :

Overwegende dat het als een principe geldt dat de voorziening moet worden ingesteld tegen de persoon, in wiens voordeel de bestreden beslissing is gewezen en die daarbij partij is geweest;

Dat deze persoon in casu de Belgische Staat is, vertegenwoordigd door de minister van Landsverdediging;

Dat de grond van niet-ontvankelijkheid derhalve niet kan worden aangenomen;

Over het enige middel, schending van de artikelen 92 en 97 van de Grondwet, 13, 14, 64 en 67 van de wetten op de militaire pensioenen, samengeordend bij Koninklijk Besluit van 11 Augustus 1923; 8 van het besluit van de secretarissen-generaal van 2 September 1940, betreffende de uit de oorlog van 1940 voortvloeiende militaire pensioenen en toelagen; 1, 2, 7 en 43 van het besluit van de secretarissen-generaal van 25 September 1941 tot instelling van de Dienst voor Invaliditeitspensioenen betreffende de oorlog van 1940;

doordat het bestreden arrest heeft beslist dat een particulier, die voor de rechtbanken een militair invaliditeitspensioen betreffende de oorlog 1940-1945 eiste van de Staat, zijn eis enkel kon ingewilligd zien op voorwaarde te bewijzen dat de administratieve commissies te voren hadden beslist dat de aanvraag ontvankelijk en gegrond was en inzonderheid dat de verzoeker militaire dienst heeft verricht van 9 Mei 1940, en dat hij zijn verwondingen heeft opgelopen onder de dienst en door de dienst;

terwijl uit de aangehaalde bepalingen blijkt :

dat het militair invaliditeitspensioen een burgerlijk recht is met dit gevolg dat, in geval van geschil tussen de Staat en een persoon die op pensioen aanspraak maakt, alleen de rechtbanken bevoegdheid hebben om van dezelfde kennis te nemen en inzonderheid om te beslissen of die aanvraag om pensioen ontvankelijk en gegrond is;

dat de rechtbanken onder meer bevoegdheid hebben om te beslissen of op het ogenblik der verwonding de man al dan niet de hoedanigheid van militair bezat en of de verwondingen en de invaliditeit werden opgedaan tijdens de dienst en door de dienst;

dat zelfs, indien de betwistingen en beoordelingen der commissies als souverain moesten worden beschouwd, wat de oorzaken en de gevolgen der verwondingen betreft, deze bevoegdheid, die van het gemeen recht afwijkt, dan nog op strikte wijze zou dienen te worden geïnterpreteerd; dat er uit volgt dat, voor zoveel zij op de oorzaken der verwondingen betrekking hebben, de beoordelingen der commissies moeten worden beperkt tot het feitelijke gegeven, dat wordt uitgemaakt door de materiële omstandigheden van het ongeval in hun noodzakelijk verband met de veroorzaakte verwondingen; dat het bestaan van een verband tussen het overkomen ongeluk en de door

het slachtoffer verrichte dienst buiten dit begrip van de oorzaak der verwondingen valt, dat een beslissing van een commissie over het verband tussen de dienst en het ongeval niet tot de souveraine beoordeling der commissie behoort en de rechterlijke macht niet bindt;

Overwegende dat blijkens de combinatie, zo van de motieven als van het dispositief van het bestreden arrest, de rechter over de grond aanleggers vordering, welke strekte tot de erkenning van zijn rechten op een militair invaliditeitspensioen betreffende de oorlog 1940-1945 heeft afgewezen, om de reden dat de overeenkomstig de besluiten van 2 September 1940 en 25 September 1941 ingestelde commissies van eerst aanleg en van beroep, onderscheidenlijk de 30 October 1941 en de 1e April 1942 in negatieve zin uitspraak hadden gedaan over het recht op dit pensioen, en dat deze beslissingen souverain zijn, aangezien alleen deze commissies, met uitsluiting van de hoven en rechtbanken, bevoegdheid hebben om uitspraak te doen over het bestaan der voorwaarden, van welker vervulling de wetgever het toekennen van zodanig pensioen afhankelijk maakt;

Overwegende dat artikel 1 van het besluit van 2 September 1940 de bij Koninklijk Besluit van 11 Augustus 1923 samengeoordnete wetten op de militaire pensioenen toepasselijk maakt op de pensioenen, welke wegens na 9 Mei 1940 voorgevallen en aan de dienst te wijten feiten dienen te worden verleend;

Overwegende dat luidens artikel 7 van het Koninklijk Besluit van 11 Augustus 1923 « de gedurende de dienst of door de dienst uit oorlogsgebeurtenissen of ongevallen voortkomende kwetsuren wanneer zij tot een invaliditeit van ten minste 10 % aanleiding gegeven hebben, recht geven op een pensioen wegens invaliditeit »;

Overwegende dat deze bepaling, onafhankelijk van enige erkenning door de uitvoerende macht en door de organismen welke zij instelt om haar beslissing, uit zuiver administratief oogpunt voor te bereiden, een burgerlijk recht op het pensioen doet ontstaan;

Overwegende dat naar luid van artikel 92 van de Grondwet, alle geschillen over burgerlijke rechten bij uitsluiting behoren tot de bevoegdheid van de rechtbanken;

Dat het bestreden arrest dienvolgens, door aanleggers vordering af te wijzen om de reden dat de rechterlijke macht onbevoegd is om van dezelfde kennis te nemen, de in het middel aangeduide wetsbepalingen heeft geschonden;

Om die redenen,

Beveelt dat dit arrest zal worden overgeschreven in de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat melding er van zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Luik.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

“Rechtskundig Weekblad”

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 5 Maart 1951.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-Verslaggever : M. Anciaux Henry de Faveaux.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Strafvordering (militaire). — Onvindbaar bevel tot buitenvervolginstelling, waarvan het bestaan bekend is door een mededeling van de krijgsauditeur aan verdachte. — Rijzen van nieuwe bezwaren. — Onmogelijkheid om na te gaan of deze niet stuiten op rechtsredenen van de buitenvervolginstelling, die zich verzetten tegen de hervatting van het onderzoek en van de vervolgingen.

Onvindbaar bevel van buitenvervolginstelling, waarvan het bestaan bewezen is door een mededeling van de krijgsauditeur aan de verdachte, echter zonder precisering omtrent de beweegredenen dezer beslissing.

Het door de krijgsauditeur overeenkomstig art. 3 van het wetsbesluit van 26 Mei 1944 uitgevaardigd bevel van buitenvervolginstelling heeft het karakter van de in art. 128 W. Sv. bedoelde verklaring, zodat alleen het rijzen van nieuwe bezwaren, aan de aanneming waarvan de motieven van het bevel niet in de weg staan, de hervatting van het onderzoek en van de vervolgingen tegen de verdachte zou kunnen verrechtvaardigen.

Ten onrechte heeft het bestreden arrest het bestaan van nieuwe bezwaren aanvaard zonder te hebben kunnen vaststellen of deze niet eventueel stuiten op rechtsredenen, die aanleiding tot het bevel van buitenvervolginstelling hebben gegeven en zich verzetten tegen hervatting van het onderzoek en van de vervolgingen.

Verbreking van het arrest en de voorafgaande procedure en opnieuw verwijzing van de zaak naar de krijgsauditeur.

Mitjans Pablo t/ Belgische Staat, b.p.

Gelet op het bestreden arrest, de 6 December 1950 gewezen door het Militair Gerechtshof;

1. Voor zoveel de voorziening gericht is tegen de op de publieke vordering gewezen beslissing :

Over het eerste middel : schending van de artikelen 97 der Grondwet, 3 van het Wetsbesluit van 26 Mei 1933, 133 der wet van 15 Juni 1899, 128, 246, 247, 521 tot 524 van het Wetboek van Strafvordering, 46 en 1348 4° van het Burgerlijk Wetboek, doordat het bestreden arrest beslist dat « het oprijzen van nieuwe bezwaren aangaande de aan de Krijgsauditeur bekende feiten en de ontdekking van nieuwe feiten, niet gedekt door de bevelen van buitenvervolginstelling, de hervatting van de vervolgingen en de verwijzing van de beklaagde naar de rechtsprekende rechtsmacht rechtvaardigen » en daarna de aanlegger veroordeelt tot een straf van 12 jaar dwangarbeid, de som van 30.000.000 frank eigendom verklaart van de Staat en de aanlegger veroordeelt om aan de burgerlijke partij 25.000.000 frank te betalen, hoewel vaststellende « dat het tweede bevel van niet-vervolginstelling niet teruggevonden werd; dat zijn bestaan echter bewezen is door een mededeling, op 29 Juli 1947 gericht door de Substituut van de Krijgsauditeur De Fraine aan de heer burgemeester te Antwerpen, waarbij aan deze laatste werd gevraagd ter kennis te brengen van Mitjans Pablo dat het te zijnen laste wegens inbreuk op art. 115 van het Wetboek van Strafrecht geopende

onderzoek gesloten werd met een beslissing van buitenvervolginstelling dd. 29 Juli 1947; dat er omtrent de motieven van deze beslissing niet werd gepreciseerd », zulks terwijl :

1° de rechter over de grond zonder zich tegen te spreken, achtereenvolgens niet heeft kunnen beweren dat de motieven van het bevel van buitenvervolginstelling dd. 29 Juli 1947 hem onbekend zijn, omdat de tekst van deze beslissing niet werd teruggevonden, en dat na de uitspraak van dit bevel nieuwe door dit bevel niet gedekte feiten ontdekt werden en nieuwe bezwaren aangaande de aan de krijgsauditeur bekende feiten bewezen werden;

2° het bevel van buitenvervolginstelling dd. 29 Juli 1947 kon gegrond zijn op rechtsredenen, welke zich verzetten tegen alle hervatting der vervolgingen en de rechter over de grond dienvolgens, alvorens te beslissen over het bestaan van nieuwe bezwaren, de herstelling moest bevelen van de tekst van dit bevel, of ten minste vaststellen dat de herstelling onmogelijk was;

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat een bevel van buitenvervolginstelling, op 29 Juli 1947 gegeven door de krijgsauditeur, niet kon teruggevonden worden, hoewel zijn bestaan bewezen werd door een mededeling van deze magistraat aan de verdachte, zonder dat er omtrent de beweegredenen van deze beslissing werd gepreciseerd;

Overwegende dat het bevel van buitenvervolginstelling, door de krijgsauditeur uitgevaardigd overeenkomstig art. 3 van het Wetsbesluit van 26 Mei 1944, het karakter heeft van de bij art. 127 van het Wetboek van Strafvordering voorziene verklaring; dat dus het rijzen van nieuwe bezwaren, wier aanneming door de motieven van het bevel niet wordt verhinderd, alleen de hervatting van het onderzoek en van vervolgingen tegen de verdachte kan rechtvaardigen;

Overwegende dat het bestreden arrest, de taak van onderzoek die aan de militaire rechtsprekende colleges toebehoort, uitoefenende, het vonnis van de Krijgsraad te Antwerpen wijzigende, het bestaan van nieuwe bezwaren heeft gereleveerd, doch zonder te kunnen vaststellen of deze niet gebeurlijk stuiten op rechtsredenen, welke aanleiding tot het bevel van buitenvervolginstelling hebben gegeven en welke hervatting beletten van het onderzoek en van de vervolgingen;

Overwegende dat het Hof in de onmogelijkheid verkeert om na te gaan of de zaak wettelijk bij het rechtsprekende college aanhangig werd gemaakt;

Gelet op art. 524 van het Wetboek van Strafvordering;

II. Voor zoveel de voorziening gericht is tegen de op de burgerlijke vordering gewezen beslissing :

Overwegende dat de verbreking van de op de publieke vordering gewezen beslissing die medebrengt van de beslissing op de burgerlijke vordering;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest, vernietigt de voorafgaande procedure, daaronder begrepen de dagvaarding voor de Krijgsraad;

Beveelt dat dit arrest zal overgeschreven worden in de registers van de Krijgsraad te Antwerpen en van het Militair Gerechtshof en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant der vernietigde beslissingen;

Laat de kosten ten laste van de Staat;

Verwijst de zaak naar de krijgsauditeur te Antwerpen.

NOOT : Verg. o.a. Hof van Verbreking, 20 Maart 1950, R. W. 1949-'50, 1648,

RAAD VAN STATE

3e Kamer. — 29 Juni 1951.

Voorzitter : M. Vauthier.

Raadsheren : MM. Moureau (verslaggever) en Holoye.
Advocaten : Mrs J. P. Veldekens en van Leynseele.

1. **Rechtspleging. — Ondertekening der stukken. — Regularisatie.**
2. **Vreemdelingen. — B.W. 28 September 1939. — Uiteenzetting. — Toetsing door Raad van State. — Beoordeling der voorwaarden van uitzetting door de minister. — Nietigverklaring wanneer niet blijkt dat de minister heeft geoordeeld dat een der gronden tot uitzetting voorhanden was.**

1. *De betwisting door verzoeker van de ontvankelijkheid ener memorie van antwoord die niet door de voor de bestreden acte verantwoordelijke minister, maar wel door een administrateur-generaal ondertekend is, die van geen regelmatige delegatie doet blijken, heeft geen belang wanneer het dossier regelmatig door de tegenpartij werd overgemaakt en de in de memorie van antwoord uiteengezette middelen hernomen en ontwikkeld werden in de laatste memorie, ondertekend door een advocaat die bevoegd is om de tegenpartij te vertegenwoordigen.*
2. *Bij toepassing van artikel 1, 2°, van de B.W. van 28-9-1939, komt het de Raad van State niet toe zich in de plaats van de verantwoordelijke minister te stellen om te oordelen of de aanwezigheid van een vreemdeling voor 's lands veiligheid of 's lands economie schadelijk of gevaarlijk is.*

De Raad dient echter na te gaan of de minister geoordeeld heeft dat een van de voorwaarden gesteld in artikel 1, 2° van de genoemde besluitwet tot afwijking van artikel 128 der Grondwet was vervuld.

Voor de geldigheid van een uitzettingsbesluit is vereist dat de Minister zelf oordeelt dat een van die voorwaarden voorhanden is. Blijkt dit noch uit de tekst van het besluit, noch uit het dossier door het Departement voorgelegd, wordt het uitzettingsbesluit vernietigd.

Ginter t/ Belgische Staat (Minister van Justitie).

De Raad van State,

Gezien het verzoekschrift 28 October 1949 bij de Raad van State ingediend door Ginter Albert, die de nietigverklaring vraagt van een besluit van 23 Augustus 1949, waarvan 1 September 1949 kennis werd gegeven en waarbij de Minister van Justitie hem gelast het Rijk te verlaten ; ;

Overwegende dat verzoeker de ontvankelijkheid van de memorie van antwoord betwist, omdat zij ondertekend is niet door de Minister die de verantwoordelijkheid voor de bestreden akte draagt, maar wel door een administrateur-directeur-generaal die van geen regelmatige delegatie doet blijken; dat in het onderhavig geval het middel geen belang heeft, vermits het dossier door de tegenpartij regelmatig werd overgemaakt en de in de memorie van antwoord uiteengezette middelen hernomen en ontwikkeld werden in de laatste memorie, die ondertekend is door een advocaat bevoegd om de tegenpartij te vertegenwoordigen;

Overwegende dat verzoeker, wiens moeder van Belgische herkomst is, die een Belgische vrouw gehuwd heeft en vader is van een in België geboren kind, be-

toogt dat het bestreden besluit met machtsoverschrijding is genomen, omdat « het niet volgens de vereisten der wet is gerechtvaardigd »; dat volgens hem uit de toedracht der zaak duidelijk blijkt dat zijn aanwezigheid voor 's lands veiligheid of 's lands economie schadelijk noch gevaarlijk is ;

Overwegende dat volgens artikel 1, 2°, van de besluitwet van 28 September 1939 « de vreemdelingen wier aanwezigheid voor 's lands veiligheid of 's lands economie schadelijk of gevaarlijk wordt geacht, door de Minister van Justitie uit het land kunnen worden gezet »; dat, ofschoon het de Raad van State niet toekomt in de plaats van de verantwoordelijke Minister te treden om te oordelen of de aanwezigheid van een vreemdeling voor 's lands veiligheid of 's lands economie schadelijk of gevaarlijk is, het nochtans zijn taak is na te gaan of de Minister geoordeeld heeft dat een van de voorwaarden gesteld in artikel 1, 2°, van genoemde besluitwet tot afwijking van artikel 128 der Grondwet, was vervuld; dat het voor de geldigheid van een uitzettingsbesluit vereist is dat de Minister zelf oordeelt dat een van die voorwaarden voorhanden is ;

Overwegende dat noch uit de tekst van het bestreden besluit, noch uit het dossier voorgelegd door de tegenpartij blijkt dat de Minister werkelijk geoordeeld heeft dat de aanwezigheid van verzoeker voor 's lands veiligheid of 's lands economie schadelijk of gevaarlijk was; dat immers het bestreden besluit zich er bij bepaalt de besluitwet van 28 September 1939 in te roepen, zonder enige verwijzing naar een van de voorwaarden die volgens artikel 1, 2°, van voornoemde besluitwet de uitzetting wettelijk rechtvaardigen, en dat uit geen enkel stuk van het dossier af te leiden is of de verantwoordelijke Minister geoordeeld heeft dat een van die voorwaarden was vervuld, dan wel of hij de uitzetting gelast heeft, afgaand op het advies van de vreemdelingenpolitie : « de vreemdelingenpolitie is van mening dat Ginter niet waardig is in het land te vertoeven en dat hij in Frankrijk thuishoort waar hij zich wegens zijn gedragingen tijdens de bezetting te verantwoorden heeft ».

BESLUIT :

Artikel 1. — Het besluit van de Minister van Justitie van 23 Augustus 1949 wordt vernietigd.

Artikel 2. — De kosten, bepaald op de som van 300 frank, zijn ten laste van de Staat.

... ..

NOOT. — Zie ook het arrest d.d. 10 Juli 1951, met noot.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 10 Juli 1951.

Voorzitter : M. Vranckx (verslaggever).

Raadsheren : MM. Declaire en Mast.

Advocaten : Mrs R. Victor en R. Philips.

- Vreemdelingen. — W. 12 Februari 1897 en B.W. 28 September 1939. — Wederzijdse verhouding van beide teksten. — Toepassing B.W. 28 September 1939 op een door artikel 2 der wet van 12 Februari 1897 beschermde vreemdelingen. — Machtsoverschrijding.**

De besluitwet van 28-9-1939 heeft de wet van 12-2-1897 niet opgeheven. Zij wijkt slechts van de bepalingen dezer wet af in zover haar bepalingen met deze der wet van 12-2-1897 onvereinbaar zijn.

Geen enkele bepaling van de besluitwet is onverenbaar met het behoud van de waarborgen, aan bepaalde vreemdelingen bij artikel 2 der wet van 12-2-1897 verleend.

De Minister van Justitie overschrijdt derhalve zijn macht, wanneer hij op grond van de besluitwet van 28-9-1939 aan een vreemdeling die behoort tot een natie die met België in vrede leeft, gehuwd is met de Belgische vrouw en reeds meer dan 5 jaar ononderbroken zijn verblijfplaats in België heeft, bevel geeft het land te verlaten. Dit bevel wordt door de Raad van State vernietigd.

Osiris t/ Belgische Staat (Minister van Justitie).

De Raad van State,

Gezien het verzoekschrift d.d. 12 Januari 1951;

Overwegende dat het verzoek strekt tot de nietigverklaring van het ministerieel besluit dd. 27 November 1950, waarbij aan verzoeker bevel wordt gegeven het land te verlaten;

Overwegende dat verzoeker, die de Lettische nationaliteit had, op 23 April 1921 gehuwd is met een Belgische vrouw, die de Belgische nationaliteit behouden heeft; dat hij sinds 1934 onafgebroken in België verblijft; dat op 21 December 1950 hem afschrift werd betekend van het bestreden besluit, waarbij hem bevel werd gegeven het Rijk te verlaten met verbod er in het vervolg weder te keren, op straf van de sancties bepaald bij artikel 3 van de besluitwet van 28 September 1939 op de vreemdelingenpolitie;

Overwegende dat verzoeker inroept dat de besluitwet van 28 September 1939 betreffende de vreemdelingenpolitie, waarop het bestreden besluit steunt, op hem niet toepasselijk is; dat hij laat gelden dat, op grond van de bepaling van artikel 2 van de wet van 12 Februari 1897, hij niet uit het Rijk kan gezet worden, daar hij behoort tot een natie die met België in vrede leeft, gehuwd is met een Belgische vrouw en sinds meer dan 5 jaar ononderbroken zijn verblijfplaats in België heeft; dat volgens verzoeker deze bepalingen niet werden afgeschaft bij de besluitwet van 28 September 1939 en bijgevolg het bestreden besluit in strijd is met de wet;

Overwegende dat de tegenpartij dit middel bestrijdt door voor te houden dat, luidens het eerste lid van artikel 1 van de besluitwet van 28 September 1939, deze werd getroffen « bij afwijking van de wetten en verordeningen op de vreemdelingenpolitie »; dat derhalve, volgens haar, de rechten bepaald bij artikel 2 van de wet van 1897 niet kunnen ingeroepen worden in de gevallen bedoeld bij artikel 1, 2°, van de besluitwet van 28 September 1939;

Overwegende dat, zoals blijkt uit het verslag aan de Koning dat de besluitwet van 28 September 1939 voorafgaat, deze besluitwet de aanvulling nastreeft van de bepalingen van de besluitwet van 12 October 1918, door het invoeren van bijzondere sancties en door het verlenen van de bevoegdheid aan de Minister van Justitie de uitzetting te bevelen; dat de besluitwet van 12 October 1918 sommige bijkomende verplichtingen oplegt aan de vreemdelingen en de politiematregelen verscherpt; dat de besluitwet van 28 September 1939 bijzondere maatregelen en vormvereisten bepaalt met het oog op de inwijking van vreemdelingen ingevolge de bijzondere politieke toestanden die tot stand kwamen in de periode welke het ontstaan van deze besluitwet voorafging;

Overwegende dat de besluitwet van 28 September 1939 de wet van 12 Februari 1897 niet heeft opgehe-

ven; dat zij slechts van de bepalingen dezer wet afwijkt in zover hare bepalingen onverenbaar zijn met deze van de wet van 12 Februari 1897; dat geen enkele bepaling van de besluitwet onverenbaar is met het behoud van de waarborgen, aan bepaalde vreemdelingen bij artikel 2 van de wet van 12 Februari 1897 verleend;

Overwegende dat de Minister van Justitie, bij de bestreden beslissing, de bepalingen niet heeft geëerbiedigd van artikel 2 van de wet van 12 Februari 1897 en derhalve zijn macht heeft overschreden,

BESLUIT,

Artikel 1. — Het besluit dd. 27 November 1950 van de Minister van Justitie is vernietigd.

Artikel 2. — De betaling van het recht van 300 frank, wegens kosten, valt ten laste van de Staat.

NOOT: Zie ook het arrest d.d. 29 Juni 1951 in dit nummer, en het arrest d.d. 19 Mei 1950, R. W. 1950-51, 210 met noot van J. de Meyer.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 3 Maart 1951.

Voorzitter: M. Scheyvaerts.

Raadsheren: MM. Gilmet en Schilling.

O. M.: M. Stryckmans, Subst.-Procureur-Generaal.

Executie. — **Uitwinning van onverdeeld aandeel in onroerend goed.** — **Persoonlijk recht van de schuldeiser.** — **Voorafgaande verdeling van de gehele onverdeelde boedel niet vereist.** — **Beperking tot de onroerende goederen, waarop het beslag zal worden ten uitvoer gelegd.**

Het door de artikelen 1 en 2 der wet van 15 Augustus 1854 op de gerechtelijke uitwinning aan de schuldeiser toegekende recht is een persoonlijk recht. De schuldeiser, die belang heeft bij de veiling van het onverdeeld aandeel van zijn schuldenaar, treedt niet in diens plaats op, maar oefent een eigen vordering uit, die voor hem de verplichte inleiding is tot de procedure van beslag op onroerende goederen.

Dit persoonlijk recht, dat steunt op de wet, heeft niets te maken met de tussen schuldenaar en derden aangegane overeenkomsten en wordt daardoor niet beïnvloed.

De uitoefening van voormeld recht van de schuldeiser vereist niet de voorafgaande verdeling van de gehele onverdeelde boedel.

Uit de tekst van art. 2 in verband met art. 1 van voormelde wet blijkt, dat de aldaar bedoelde veiling slechts de onverdeelde onroerende goederen betreft, hetgeen een verdeling van de gehele boedel (onroerende en roerende goederen) uitsluit.

De veiling van de onverdeelde onroerende goederen omvat niet noodzakelijk de gehele onroerende boedel doch slechts de onroerende goederen, waarop het beslag zal worden ten uitvoer gelegd.

De regels betreffende de verdeling in « natura » en de inbrengen, die op de mede-erfgenamen toepasselijk zijn, gelden niet voor derden, die krachtens eigen recht optreden.

M.C., M.L., Mr Diercxssens qq. t./ G. en D.

Gezien het in regelmatige vorm overgelegde vonnis,

op 26 Mei 1950 door de rechtbank van 1ste aanleg te Antwerpen geweest;

Gezien de betekening van dit vonnis ten verzoeken van geïntimeerden dd. 16 Juni 1950;

Gezien de akten van hoger beroep ten verzoeken van appellant M.C. dd. 23 Juni 1950 (zaak nr 17549) en ten verzoeken van appellanten M. L. en Mevr. Diercxsens q.q. dd. 26 Juni 1950 (zaak nr 17810);

Overwegende dat de zaken verknocht zijn en dienen te worden samengevoegd;

Overwegende dat de hogere beroepen tijdig en regelmatig werden ingesteld;

Overwegende dat de eis er toe strekt zekere eigendommen, gelegen te Borgerhout waarvan een onverdeeld deel aan appellant M. L. toebehoort, bij licitatie te doen verkopen om het gedeelte van de prijs toekomende aan tweede appellant aan te wenden tot de vereffening van de hypotheaire schuldvordering, die geïntimeerden ten laste van M. L. bezitten volgens akte van schuldbekentenis, verleden op 24 Juni 1944 voor notaris Verhoeven te Deurne;

Overwegende dat de eerste rechter de eis ingewilligd heeft op grond van art. 2 der wet van 15 Augustus 1854;

Overwegende dat appellanten opwerpen dat dergelijke eis, zoals ingediend, onontvankelijk zou zijn om reden dat: 1) die eis geen persoonlijke vordering zou zijn, en slechts in naam en de plaats van de schuldenaar, overeenkomstig art. 1166 B.W., zou mogen uitgeoefend worden; 2) een dusdanige eis de deling of de veiling van de ganse onverdeelde tot doel moest hebben, en niet diende te worden beperkt tot het verkopen van de twee goederen, waarvan het onverdeeld aandeel, aan M. L. toebehorend, tot waarborg der schuldvordering van geïntimeerden aangewend werd;

Overwegende dat het door de art. 1 en 2 der wet van 15 Aug. 1854 aan de schuldeiser toegekende recht een persoonlijk recht is; dat de schuldeiser, die belang heeft bij de veiling van het onverdeeld aandeel van zijn schuldenaar, niet in diens plaats optreedt maar een eigen vordering uitoefent; dat die vordering dan ook voor de schuldeiser de verplichte inleiding is, van de procedure tot beslag op onroerende goederen en dat dergelijke procedure op onbetwistbare wijze slechts aan de schuldeiser toekomt (cf. De Page, Droit Civil, IX, nr 1106 tot 1112; Huc., Droit Civil, V, nr 281, Baudry-Lacantinerie et Wahl, Successions, II (uitgave van 1895), nr 2942);

Overwegende dat dit persoonlijk recht, dat uit de wet voortkomt, gans vreemd is aan de tussen schuldenaar en derden aangegane overeenkomsten en door die overeenkomsten niet beïnvloed wordt;

Overwegende dat het recht van de schuldeiser, zoals hierboven bepaald, niet in die zin dient te worden opgevat, dat het de voorafgaande verdeling van de gehele onverdeelde boedel zou vergen;

Dat de tekst van bovenvermeld art. 2, in verband gesteld met art. 1 derzelfde wet, bewijst dat de door die tekst bedoelde veiling slechts de onverdeelde onroerende goederen beoogt, hetgeen het overgaan tot een verdeling van de gehele boedel (onroerende en roerende goederen) uitsluit;

Dat de veiling van de onverdeelde onroerende goederen niet noodzakelijk de ganse onroerende boedel moet omvatten, maar slechts de onroerende goederen op dewelke het beslag zal worden uitgevoerd (cf. De Page, *loco citato*; Baudry-Lacantinerie et Wahl, Successions, II, nrs 2960 en 2847);

Dat het, bovendien, moeilijk te begrijpen zou vallen

dat, waar de schuldeiser een persoonlijk recht uitoefent hij verplicht zou zijn een vordering strekkende tot een algehele vereffening in te stellen, vordering die eigen is aan de eigenaars van het onverdeelde;

Dat aan die laatste de bevoegdheid toekomt, indien zij het nodig achten, de verdeling van de ganse massa na te streven;

Overwegende dat ten onrechte appellanten opwerpen dat zulk stelsel de regels betreffende de verdeling *in natura* en de inbrengen niet zou eerbiedigen;

Dat die regels, die op de medeerfgenamen toepasselijk zijn, niet gelden voor derden, die krachtens een eigen recht optreden;

Overwegende derhalve dat de eerste rechter terecht de door geïntimeerden tot de in hypotheek gegeven goederen beperkte vordering ontvankelijk en gegrond heeft verklaard;

Overwegende dat in de ondergeschikte orde appellanten het vonnis, waartegen beroep, bestrijden in zover de eerste rechter het uitgangspunt der gevorderde intresten op 24 Juni 1949, vervalldag der lening, vastgesteld heeft;

Overwegende dat op burgerlijk gebied de aanmaning per aangetekende brief, die door de eerste rechter in aanmerking genomen werd om de moratoire intresten vanaf 24 Juni 1949 te doen lopen, geen geldige sommatie in de zin van art. 1153 B.W. uitmaakt;

Dat anderzijds, de in de overeenkomst bedongen intresten opgehouden hebben vanaf de vervalldag der lening;

Overwegende dienvolgens dat slechts de gerechtelijke intresten vanaf de dagvaarding verschuldigd zijn;

Overwegende dat, met het oog op de tussen partijen gerezen moeilijkheden nopens de aanstelling van de door de eerste rechter gekozen notaris, de hierna bepaalde wijziging dienaangaande dient te worden bevolen;

Om deze redenen,

Het Hof,
rechtdoende op tegenspraak,

Alle andere conclusies als niet gegrond afwijzende, gehoord de Heer Advocaat-generaal Stryckmans in zijn eensluidend advies in openbare zitting gegeven; gelet op art. 24 der wet van 15 Juni 1935;

Voegt wegens verknochtheid de zaken nr 17549 en 17810 samen;

Geeft akte aan Mr Diercxsens q.q. dat hij appellant M. L. machtigt om in rechte te treden en hem te dien einde bijstaat,

Ontvangt de hogere beroepen en er recht op doende, Bevestigt het bestreden vonnis met de hierna aangegeven wijzigingen:

Stelt aan Mr H. Leclef, notaris te Antwerpen, in plaats van Mr Verhoeven, notaris te Deurne, om tot de openbare verkoping van de in het bestreden vonnis aangeduide goederen alsmede tot de bewerkingen van deling en vereffening van de koopprijs over te gaan;

Zegt dat in de berekening der intresten, de bedongen intresten een einde hebben genomen op 24 Juni 1949 en slechts de gerechtelijke intresten vanaf de dagvaarding (27 Januari 1950) verschuldigd zijn;

Verwijst 1ste en 2de appellanten in de 3/4 en geïntimeerden in 1/4 der kosten van beroep.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE GENT

Kamer van Inbeschuldigingstelling. — 15 Mei 1951

Voorzitter : M. Thienpont.

Raadsheren : MM. Belpaire en Louveaux.

O. M. : M. Dumon, subst-Procureur-Generaal.

Advocaat : Mr Lefère, loco Heyvaert.

Kinderdoodslag of kindermoord. — Gehuwde moeder heeft overspelig kind van het leven beroofd. — Geen ontkenning van de wettigheid van het kind door de echtgenoot van de moeder. — De rechter die gebonden is aan de wettelijke bewijsregels en vermoedens, mag niet oordelen over de al dan niet wettigheid van het kind. — Derhalve geen verwijzing naar het Hof van Assisen wegens feit als bedoeld in artikel 396, lid 3 en 4 W.v.S. — Vrije beoordeling door de jury in het Hof van Assisen.

De rechters zijn door de wetteksten gebonden en zijn niet vrij de wettigheid van de geboorte van het gedode kind te onderzoeken en te beoordelen buiten de gevallen en zonder inachtneming van de formaliteiten bij de wet voorzien.

Zulks kan echter niet beletten, dat tijdens of na de debatten voor het Hof van Assisen aan de juryleden de vraag kan gesteld worden, of bedoeld kind ja dan neen wettig was, daar de juryleden hun overtuiging kunnen doen steunen op hun geweten, zonder aan een bepaalde bewijsvoering of aan een wettelijk vermoeden gebonden te zijn.

De Kamer van Inbeschuldigingstelling kan dus verdachte wel verwijzen naar het Hof van Assisen op grond van het telastgelegde als bedoeld in art. 396, lid 1 en 2, W. v. S. doch niet op grond van het telastgelegde als bedoeld in art. 396, lid 3 en 4, W. v. S.

O. M. t./D. K.

Gezien de stukken van het onderzoek door de onderzoeksrechter bij de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde en de beschikking tot bijlijfneming door de raadkamer van deze rechtbank op 17 Februari 1951, tegen hierna vernoemde en vereenzelvigde beklaagde uitgevaardigd, onderzoek gedaan ten laste van :

Overwegende dat uit het onderzoek genoegzame bezwaren gerezen zijn om de inbeschuldigingstelling te staven wegens : Te D. K., op 25 September 1950 :

A. Zich schuldig gemaakt te hebben aan een kindermoord, zijnde een moord op een kind bij zijn geboorte of dadelijk daarna, om het met het oogmerk om te doden en met voorbedachte raad, vrijwillig gedood te hebben ;

B. Subsidiair :

Zich schuldig gemaakt te hebben aan een kindermoord, zijnde een moord op haar *onwettig kind* bij zijn geboorte of dadelijk daarna om het met het oogmerk om te doden en met voorbedachte raad, vrijwillig gedood te hebben ;

Overwegende dat uit de stukken van het onderzoek gebleken is dat het noodzakelijk voorkomt ten minste subsidiair de verdachte naar het Hof van Assisen te verwijzen wegens de telastlegging, voorzien in het 4de lid van art. 396 W.U.S. (doodslag op een *onwettig kind*, met voorbedachte raad) ;

Overwegende dat verdachte gehuwd was op het

ogenblik van de geboorte van het kind, dat gedood werd ;

Overwegende dat het gedurende het huwelijk geboren kind naar luid van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, steeds als wettig dient te worden aanzien ;

Overwegende nochtans dat uit het onderzoek is gebleken dat het kind een ander vader dan de echtgenoot van verdachte zou hebben. Dat het dienvolgens, *in feite*, als onwettig dient te worden aangezien ;

Overwegende dat de rechtspraak en de rechtsleer verdeeld zijn nopens de toepasselijkheid van de alinea's 3 en 4 van art. 396 W. V. S. op de doodslag gepleegd door een moeder op een kind, geboren gedurende het huwelijk en dat het voorwerp van een rechtsvordering tot ontkenning van het vaderschap ingeleid door de echtgenoot niet is geweest ;

1. Overwegende dat de rechtspraak (zie in het bijzonder : arrest van het Hof van Verbreking dd. 29 Nov. 1909, Pas. 1910-1-22) en de rechtsleer die verklaren dat bedoelde bepaling van de strafwet niet toepasselijk is in een dergelijk geval, steunen op de hierna uiteengezette beschouwingen :

a) « Alhoewel in strafzaken de rechters principieel echte gezworenen zijn, hebben zij deze laatste hoedanigheid slechts ten opzichte van de beslissingen over hetgeen door de wet niet geregeld is; dat het Wetboek van Strafvordering geen afwijkingen van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek in zake bewijsvoeringen voorziet en dat dienvolgens deze *laatste voor de rechters* (in strafzaken) gebiedend zijn en hen tevens binden ... » (arrest dd. 23 November 1909).

Indien de strafrechter souverain is om de feiten vast te stellen, indien om ze te omschrijven hij over een zeker vrij beoordelingsrecht beschikt, om van deze feiten de wettelijke gevolgen af te leiden, is hij, zoals de burgerlijke rechter, onderworpen aan de bepalingen van de wet, en hij zou derhalve niet kunnen daarvan afwijken zonder aan zijn plichten te kort te komen (besluiten van de heer eerste advocaat-generaal Terlinden — Pas. 1910-1-22) ;

Overwegende dat dit arrest en deze besluiten derhalve beslissen en oordelen dat de bepalingen van de alinea's 3 en 4 van artikel 396 W.v.S. op het geval van een overspelig kind, dat niet ontkend werd, niet kan toegepast worden, daar het burgerlijk recht, dat door *al de rechters* dient te worden geëerbiedigd, verbiedt dat andere bewijsmiddelen dan een vonnis, dat de ontkenning zou aannemen, zouden aanvaard worden om de onwettigheid van bedoeld kind te erkennen ;

b) Tijdens de parlementaire behandelingen, welke de stemming over de alinea's 3 en 4 van artikel 396 W.v.S. voorafgingen, werd slechts het geval van de doodslag door een ongehuwde vrouw besproken en niet dit door een gehuwde vrouw (zie besluiten van de heer advocaat-generaal Mesdach de ter Kiele — Pas. 1873-1-178) ;

2. Overwegende dat de rechtspraak en rechtsleer, welke integendeel de toepasselijkheid van de bepalingen van de alinea's 3 en 4 van artikel 396 W.v.S. aannemen, op de hierna uiteengezette argumenten steunen :

a) De vermindering van de straf, bedoeld door de alinea's 3 en 4 van artikel 396 wordt door het zedelijk bestanddeel van het misdrijf gerechtvaardigd (invloed op de wil van de vrouw, van de tragische en angstige bekommernissen, welke door de afgewachte geboorte verwekt wordt) en geenszins door het familierechtelijk statuut van het kind (Arrest Brussel 23 November 1949 J.T. 19 Februari 1950, col. 123; Répertoire pra-

tique de droit belge, V° Homicide nr 96; Nijpels en Servais, artikel 396 nr 10);

b) De strafrechter behoort de juiste omschrijving te zoeken van het misdrijf, onafhankelijk van de vermoedens van het burgerlijk wetboek, welke in strijd kunnen zijn met de werkelijkheid.

Wanneer een strafrechter kennis neemt van een kindermoord en moet oordelen over de al dan niet wettigheid van het slachtoffer, beslist hij niet over een geschil betreffende de staat van het slachtoffer, maar stelt hij alleen een feit vast, waardoor het hem mogelijk wordt toepassing te maken van een strafvermindering.

De strafrechter is in dit geval niet gebonden aan het wettelijk vermoeden van artikel 312 van het Burgerlijk Wetboek. Daar de onwettigheid van het kind een wettelijke grond van strafvermindering is, moet zij, zoals de gronden van verschoning, door de jury beoordeeld worden en de gezwoeren zijn door de vermoedens van het burgerlijk recht niet gebonden (zie namelijk Haus, Principes généraux du droit pénal - T.II - nr. 1203; ordonnantie dd. 19 Maart 1895 van de voorzitter van het Hof van Assisen te Luik, Belgique judiciaire 1895, p. 700).

c) Het zou met de rechtvaardigheid niet overeenkomen dat de toepasselijkheid van de alinea's 3 en 4 van artikel 396 van het W.v.S. zou afhankelijk gemaakt worden van de wil van een derde — de echtgenoot — die vrij oordeelt over de gepastheid om een vordering tot ontkenning van vaderschap in te stellen (arrest Brussel dd. 23 November 1949).

d) De bepalingen van artikel 396 W.v.S. zouden de strafrechter *verplichten* geen rekening te houden met de bepalingen van het burgerlijk recht, welke het bewijs van de afstamming betreffen. Het kind dat door een ongehuwde vrouw, op het ogenblik van zijn geboorte of onmiddellijk daarna gedood wordt, werd door zijn moeder *niet erkend* (noch vrijwillig noch gedwongen erkenning). Het burgerlijk wetboek laat dus niet toe te beslissen dat bedoeld kind het *onwettig kind* van de beschuldigde was. En nochtans zijn de bepalingen van artikel 390 alinea's 3 en 4 ontegenzeggelijk op dit geval toepasselijk. (arrest Brussel dd. 23 November 1949)

3. Overwegende dat de hierna vermelde beschouwingen insgelijks in aanmerking dienen te worden genomen :

a) Het arrest dd. 25 April 1864 van het Hof van Verbreking (Pas. 1864-1-227) beslist dat in een telastlegging van *oudermoord* de jury *vrij* oordeelt of beschuldigde de zoon of de dochter van het slachtoffer was zonder door de regelen van het burgerlijk recht beperkt te worden.

(« Overwegende dat artikel 223 (artikel van het W.v.S. van 1810) bepaalt « wordt oudermoord genoemd... de doodslag op de wettige vader, de wettige moeder of andere wettige bloedverwanten in de opgaande linie, alsook de doodslag op de natuurlijke vader of de natuurlijke moeder ». Overwegende dat bedoeld artikel geenszins eist — zoals het ten onrechte door de voorziening beweerd wordt — dat opdat de oudermoord zou bestaan de afstamming tussen de dader en zijn onwettige moeder door de regelen bepaald door het Burgerlijk wetboek in de titel betreffende de erkenning van de natuurlijke kinderen, zou bepaald worden. Dat hieruit voortvloeit dat de verzwarende omstandigheid welke aan de doodslag het karakter van oudermoord verleent, overgelaten wordt aan de beoordeling van de jury, die haar overtuiging zal vormen op de documenten van het proces en op de debatten vóór het Hof van Assisen, zonder ver-

plicht te zijn de door het Burgerlijk recht bepaalde regelen te eerbiedigen... »

Dezelfde redenering zou wellicht dienen te worden toegepast op het geval van de op het overspelig kind gepleegde kindermoord. Art. 396 W.v.S. schijnt ook niet te vereisen dat de afstamming door de regelen van het Burgerlijk wetboek zou bewezen worden.

De voorbereidende werkzaamheden van de wetgevende Kamers hebben weliswaar slechts het geval van de kindermoord door een ongehuwde vrouw bedoeld. Men zal echter wellicht moeten aannemen, dat het « quod plerumque fit » de bijzondere aandacht van de leden van het Parlement gehad heeft, maar dat zij geenszins zouden gewenst hebben de gehuwde vrouw van het voordeel van de strafvermindering uit te sluiten. Om dit te kunnen aannemen zou het noodzakelijk zijn ofwel een duidelijke verklaring ofwel een wel bepaalde wettekst te kunnen invoeren. Het dient trouwens opgemerkt te worden, dat de bijzondere gemoedsgesteldheid van de aanstaande moeder, waarmee de wetgever rekening gehouden heeft om de straf te verminderen, zowel, indien nog niet meer, voor een gehuwde vrouw, die een overspelig kind verwacht, dan voor een ongehuwde vrouw kan voorhanden zijn;

Overwegende dat uit de hierboven (onder 2 en 3) uiteengezette en samengevatte argumenten schijnt te blijken dat de gehuwde vrouw, die een overspelig kind — en steeds door het burgerlijk recht als wettig vermoed en aangezien — gedood heeft, de bepalingen van de alinea's 3 en 4 van artikel 396 W.v.S. moet kunnen invoeren;

Overwegende nochtans dat de beschouwingen, door het Hof van Verbreking in zijn arrest dd. 29 November 1909 en door de heer eerste advocaat-generaal Terlinde naar voren gebracht en waarvan het onmogelijk is de overtuigingskracht te ontveinen, dienen in aanmerking te worden genomen;

Overwegende dat om de juiste strekking van bedoeld arrest te begrijpen, nochtans eerst dient te worden opgemaakt dat het een door het Hof van Beroep te Luik gewezen arrest betrof en niet een door de jury genomen beslissing;

Overwegende dat het Hof van Verbreking in een dergelijk geval terecht doet opmerken dat de *rechters* — die ten andere dezelfde zijn zowel voor de burgerlijke als voor de strafzaken — door de bepalingen van het B.W. steeds gebonden zijn;

Overwegende trouwens dat art. 15 van de wet dd. 17 April 1878 uitdrukkelijk bepaalt dat «... de strafrechter beslist over de vragen van burgerlijk recht, die voor hem incidenteel worden opgeworpen naar aanleiding van misdrijven die bij hem aanhangig zijn ».

Overwegende dat, vermits zij hun beslissingen dienen te motiveren, zij om een vraag van burgerlijk recht op te lossen, verplicht zijn toepassing te maken van de bepalingen van het burgerlijk recht.

Dat zij door de bewijsmiddelen door het burgerlijk recht voorgeschreven gebonden zijn en in het bijzonder wanneer zij dienen te beslissen of een gedurende het huwelijk geboren kind onwettig is.

Dat wanneer zij dienvolgens dienen te beslissen of de alinea's 3 en 4 van art. 396 W.v.S. toepasselijk zijn — zij bedoelde vraag slechts met inachtneming van de regelen van het burgerlijk recht, mogen beantwoorden.

(« Les dispositions du code civil relatives aux preuves obligent les tribunaux correctionnels et de police et même les cours d'assises, dans le sens restreint c.a.d. les magistrats qui les composent » — Haus-Principes généraux du droit pénal — 3e édit. n° 1196 en 1197).

Dat de rechters slechts de onwettigheid van het kind mogen beslissen, wanneer de door het burgerlijk recht voorziene bewijsvoering geleverd is.

Overwegende integendeel dat de gezwoeren, wanneer zij hetzelfde vraagstuk dienen te onderzoeken, hun beslissing niet behoeven te motiveren; zij worden overigens door geen enkele *wettelijke bewijsvoering* beperkt of gehouden (« de wet schrijft hun geen regelen voor, waarvan zij de volheid en de genoegzaamheid van een bewijs bijzonder moeten doen afhangen; zij schrijft hun voor zich in stilte en in zichzelf gekeerd te ondervragen, en in de oprechtheid van hun geweten te onderzoeken *welke indruk* de tegen de beschuldigde aangevoerde bewijzen en *zijn middelen van verdediging* op hun rede hebben gemaakt. De wet zegt hun niet «gij zult voor waar houden elk feit, dat door zoveel of zoveel getuigen bevestigd wordt» zij zegt ook niet «Gij zult niet als genoegzaam gegrond beschouwen elk bewijs, dat niet volgt uit een bepaald proces-verbaal, uit bepaalde stukken, uit zoveel getuigen of zoveel aanwijzingen van schuld». Zij stelt hun alleen deze vraag, waarin de volheid van hun plichten opgesloten ligt, «*zijt gij in gemoede overtuigd*» ... art. 342 Wetboek van Strafvordering).

Overwegende dat uit de hierboven uiteengezette beschouwingen volgt dat het arrest dd. 29 November 1909 niet schijnt te verbieden dat een gehuwde vrouw, die haar kind gedood heeft, naar het Hof van Assisen zou verwezen worden op grond van telastgelegde feiten als bedoeld door de alinea's 3 en 4 van het art. 396 W.v.S.

Overwegende, trouwens dat de heer eerste advocaat-generaal Terlinden in zijn besluiten dit onderscheid tussen de toestand van de rechter en die van de gezwoeren ten opzichte van de bepalingen van de alinea's 3 en 4 van art. 396 W.v.S. scheen te mogen goedkeuren.

Hij verklaarde trouwens: «men begrijpt dat de jury, gebonden door de vragen welke gesteld worden, niet mag in de betreurenswaardige noodzakelijkheid geplaatst worden te zeggen «neen», wanneer zijn overtuiging hem aanzet «ja» te antwoorden en dit omdat men aan de gezwoeren de gelegenheid niet gegeven heeft hun redenen kenbaar te maken betreffende een toestand waarvan de *werkelijkheid* vastgesteld werd, alhoewel ze met de vermoedens van de burgerlijke wet tegenstrijdig is» (Pasicrisie 1910 blz. 24).

Overwegende dat het hierboven omschreven feit onder de telastlegging A en B, als misdadig gekenmerkt is daar het door art. 396 W.v.S. met een criminele straf betuigd wordt.

Gelet op de artikelen 217, 221, 223, 231 en 233 van het Wetboek van Strafvordering — 9 der wet dd. 20 April 1874, 13 en 14 der wet dd. 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Vordert,

Dat het aan het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling behage, bovenvermelde beschikking tot bijlijfneming op grond van onderhavige vordering te bekrachtigen en de onmiddellijke tenuitvoerlegging er van te bevelen; beklaagde naar het Hof van Assisen der provincie Oost-Vlaanderen te verwijzen om er volgens de wet gevonnist te worden.

Gedaan op het Parket-generaal te Gent, 24-4-1951.

Vr de Procureur-generaal,
w. g. F. Dumon.

Overwegende dat ter zake voldoende aanwijzingen van schuld bestaan om de verdachte voor het Hof van Assisen te verwijzen op grond van de hoofdvordering;

Overwegende dat het openbaar ministerie door zijn

subsidiaire vordering de wettigheid van het door verdachte gebaarde kind ter sprake brengt;

Overwegende dat de rechters door de wetteksten gebonden zijn en het hun niet toegelaten is de wettigheid van deze geboorte te onderzoeken, te beoordelen of zelfs te betwisten buiten de gevallen en zonder inachtneming van de pleegvormen door de wet voorzien;

dat deze verplichting voor de machten van onderzoek, echter niet kan beletten dat tijdens of na de debatten vóór het Hof van Assisen de vraag aan de gezwoeren gesteld zou worden of bewust kind ja dan neen wettig was, daar deze gezwoornen hun overtuiging mogen putten in hun geweten zonder gebonden te zijn aan een bepaalde bewijsvoering of een wettelijk vermoeden; dat aldus niet mag worden ingegaan op de vordering van het openbaar ministerie wat betreft de subsidiaire telastlegging;

Het Hof,

Gelet op de artt. 13, 24 van de wet van 15 Juni 1935; overnemende de beweegredenen van het Openbaar Ministerie wat betreft de hoofdvordering;

Bevestigt de beschikking tot bijlijfneming tegen de verdachte verleend door de Raadkamer der Rechtbank van eerste Aanleg te Dendermonde dd. 17 Februari 1951,

medebrengende dat D. K. bij den lijve zal worden gevat en beveelt de onmiddellijke tenuitvoerlegging ervan;

Verwijst gevolgelijk bovengenoemde verdachte, in staat van beschuldiging, naar het Hof van Assisen van de provincie Oost-Vlaanderen, zittende te Gent als genoegzaam beschuldigd van feit A in de hierbovenstaande vordering beschreven en door de daarin aangehaalde wetsbepalingen voorzien.

Beveelt dat beschuldigde naar het huis van Justitie bij gemeld Hof van Assisen zal worden overgebracht.

NOOT: 1. Gelet op het door het Hof ingenomen standpunt, kan de vraag gesteld worden in welke mate de magistraten van het Hof van Assisen over een meer uitgebreide macht zouden beschikken om door middel van een aan de jury gestelde vraag, deze uit te nodigen de wettigheid van het kind te beoordelen?

Immers, zowel de magistraten, die het Hof van Assisen samenstellen als die der andere rechtsmachten in strafzaken, dienen de door de bepalingen van het B.W. vereiste bewijsvoering na te leven.

Anderzijds is de wettigheid of de onwettigheid van het kind een hoofdzakelijk bestanddeel van de telastlegging, waarvan de aanwijzingen van schuld onder de bevoegdheid vallen van de onderzoeksrechtsmacht en door haar uit alle oogpunten dienen te worden beoordeeld.

Trouwens, door de verwijzing naar het Hof van Assisen wegens twee niet overeen te brengen telastleggingen, kan daaruit niet afgeleid worden dat de Kamer van Inbeschuldigingstelling over de al dan niet wettigheid van het kind had beslist. J.M.

2. In Nederland wordt het feit, dat een moeder haar kind bij of kort na de geboorte van het leven berooft, in het algemeen gebracht onder de begrippen doodslag of moord. Dit doet art. 396, lid 1 en 2, Belg. Wetboek van Strafrecht overigens praktisch ook, al noemt het dit feit «infanticide».

In de Nederlandse rechtstaal hebben de woorden «kindermoord» en «kinderdoodslag» een beperkte juridische technische betekenis, nl. doodslag of moord van het pasgeboren kind, door de moeder gepleegd «onder de werking van vrees voor de ontdekking van

haar bevalling». De bedreigde straf is dan minder zwaar dan voor gewone moord of doodslag.

Art. 290 Ned. W. v. S. luidt: «De moeder die, onder werking van vrees voor de ontdekking van haar bevalling, haar kind bij of kort na de geboorte opzettelijk van het leven berooft, wordt, als schuldig aan kinderdoodslag, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren».

Artikel 291 Ned. W. v. S. luidt: «De moeder die, ter uitvoering van een onder de werking van vrees voor de ontdekking van hare aanstaande bevalling genomen besluit, haar kind bij of kort na de geboorte opzettelijk van het leven berooft, wordt als schuldig aan kindermoord, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren».

De aangehaalde artt. van het Nederlands Wetboek voor Strafrecht maken dus geen verschil tussen een wettig en een onwettig kind, zodat de in België gerezzen moeilijkheid zich in Nederland niet kan voordoen. De vrees van de moeder voor de ontdekking van haar bevalling is naar Nederlands recht de reden, de enige vereiste voor de strafverlichting. Onverschillig is daarbij of de moeder gehuwd of niet gehuwd is. (Men zie hieromtrent Noyon, Het Wetboek van Strafrecht verklaard, 4e druk, 3e deel, blz. 96 e.v.).

Par. 217 van het Duitse Strafwetboek over «kindestötung» is daarentegen beperkt tot het onwettig (uneheliches) kind: *Schönke* maakt in zijn «Kommentar», 1942, blz. 475, echter daarbij de opmerking: «Die sich im bürgerlichen Recht findenden Vermutungen sind für das Strafrecht nicht entscheidend».

Red.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

1e Kamer. — 4 December 1950.

Voorzitter dd.: M. De Vreese.

Rechters: MM. Gerniers en Declercq.

Advocaten: Mrs Meulemans, Verhelst en Jan Bernolet.

1. Beneficiaire aanvaarding van nalatenschap en gerechtelijke verkoop van verhypothekerd goed. — Voor akkoord tekening van het procesverbaal van toewijzing door een hypotheccair schuldeiser doet diens recht niet te niet gaan. — Geen wettelijke zuivering zolang de koper aan de hypotheccaire schuldeiser niet heeft uitbetaald. — Betaling aan de instrumenterende notaris niet bevrijdend. — Ontbinding van de verkoop op vordering van de verkoper.

2. Burgerlijke rechtsvordering. — Wedereis en zelfstandige eis.

1. Uit het feit dat een op de verkoop van het verhypothecerd goed aanwezig schuldeiser het procesverbaal van toewijzing voor akkoord heeft ondertekend, mag niet worden afgeleid, dat deze schuldeiser afstand heeft gedaan van zijn recht om zijn vordering op het verbonden goed te vervolgen.

Ook in geval van wettelijke zuivering, die van rechtswege plaats heeft bij gerechtelijke verkoop, treedt de zuivering niet in, zolang de koper de prijs aan de hypotheccaire schuldeisers niet heeft uitbetaald. Het hypotheekrecht blijft met het daaraan verbonden zaaksgevolg bestaan in geval de prijs niet wordt betaald.

Uit de door art. 806 B.W. voorgeschreven wettelijke delegatie spruit voort, dat de derde slechts in

handen van de ingeschreven schuldeisers geldig kan betalen.

Betaling aan de instrumenterende notaris is niet bevrijdend, daar deze door de rechtbank benoemd is en dus niet de lasthebber is van de hypotheccaire schuldeisers. De notaris is niet iemand, die in de zin van art. 1239 B.W., lid I, volmacht heeft van de schuldeiser. De clause in een verkoopakte, dat «de prijs ten kantore van de instrumenterende notaris betaalbaar is», houdt op zichzelf geen stilzwijgende lastgeving in, krachtens welke de notaris de betaling van de koopprijs zou kunnen ontvangen. Indien de notaris de aldus ontvangen koopprijs verduistert, is de koper door de gedane betaling niet bevrijd.

De clause in de lastenlijst, dat het goed verkocht wordt «vrij van voorrechten en hypothecken» geldt slechts voor zover de koopsom gebruikt is tot betaling der hypotheccaire schuldeisers.

Ook tegenover de verkoper is de koper niet bevrijd door zijn betaling aan de notaris. Bij weigering van de koper om een tweede maal te betalen moet de verkoop op vordering van de verkoper ontbonden worden.

Art. 1654 B.W. slaat niet alleen op het geval, dat de koper de koopsom niet wil of niet kan betalen, doch op ieder geval waarin een geldige en bevrijdende betaling achterwege blijft.

2. Een door een der gedaagden bij besluiten ingestelde vordering, die gericht is niet tegen de eiser maar tegen een mede-gedaagde is geen wedereis doch een zelfstandige vordering, die bij afzonderlijke dagvaarding moet worden ingesteld. Nu zij bij besluiten is ingesteld moet zij niet-ontvankelijk worden verklaard. Een wedereis is een vordering, die de verweerder incidenteel tegen de eiser instelt in de loop van een door deze aanhangig gemaakt geding.

Brouwerij Aigle Belgica t/ Erfgenamen F. D. en Kredietbank voor Handel en Nijverheid.

Overwegende dat de vordering ertoe strekt te horen zeggen voor recht:

1. dat de erfgenamen F. D. gehouden zijn eiseres onmiddellijk in het bezit te stellen van een getuigenschrift van de hypotheekbewaarder, de afwezigheid vaststellende van inschrijvingen op het eigendom café-restaurant S. O. (met veroordeling tot betaling elk afzonderlijk van een schadevergoeding van 100 fr. per dag vertraging);

2. in zover nodig dat 5de verweerster «N.V. Kredietbank» zal moeten voorzien in de doorhaling van de inschrijvingen welke te haren behoeve bedoelde eigendom bezwaren, i.e. handlichting moet verlenen der hypotheccaire inschrijvingen;

3. dat deze inschrijvingen desnoods zullen worden doorgehaald uit kracht van het te wijzen vonnis;

Overwegende dat de N.V. Aigle Belgica het litigieuze eigendom van de erfgenamen F. D. gekocht heeft luidens proces-verbaal van openbare verkoop dd. 19 April 1939 verleden door notaris S.;

Overwegende dat op het eigendom een hypotheccaire inschrijving bestond ten bate van de Kredietbank, tot waarborg van een kredietopening van 375.000 fr., door deze bank aan de erflater F. D. toegestaan; dat het eigendom luidens artikel 1 van de lastenlijst verkocht werd «vrij van voorrechten en hypothecken», zullen de inschrijvingen bij middel van de koopsom worden opgeheven;

Overwegende dat de N.V. Aigle Belgica, zoniet tijdens de toeslag, dan toch ten minste 's anderdaags

de koopprijs met kosten en toebehoren ten belope van 448.590 fr. heeft betaald in handen van notaris S. bij middel van een check, getrokken op de Société Générale te Brugge, aan order van de notaris zelf en aan deze laatste overhandigd; dat notaris S. deze som, welke ingevolge artikel 6 van de lastenlijst aan de Kredietbank, ingeschreven schuldeiseres, ten belope van haar schuldvordering was gedelegeerd geworden, echter voor eigen doeleinden blijkt te hebben gebruikt; dat de Kredietbank, niet betaald zijnde, weigert in de doorhaling van de inschrijving te haren name toe te stemmen;

1. *Nopens de hoofdvordering ten opzichte van de Kredietbank :*

Overwegende dat eiseres aanvankelijk aanvoerde dat de Kredietbank wel was betaald en daarbij steunde op het feit dat de gevolmachtigde der Kredietbank kwijting had gegeven in de akte van verkoop;

Overwegende dat thans echter door een in kracht van gewijsde gegaan vonnis van de correctionele rechtbank te Brugge dd. 13 Februari 1947 erga omnes vaststaat dat de randmelding in de verkoopakte van 19 April 1939, waarin deze kwijting vermeld is en luidende « zij bekennen dat de koopster heeft betaald hare principale koopsom, kosten en aanhorigheden, waarover haar kwittantie wordt verleend » door notaris S. bij de reeds ondertekende akte was toegevoegd;

Dat eiseres thans deze vervalsing der randmelding niet meer ontkent, maar niettemin haar eis tot verplichte doorhaling der hypothecaire inschrijvingen door de Kredietbank staande houdt;

Overwegende dat zij te dien einde vooreerst inroept, dat de heer V., gevolmachtigde van de Kredietbank, op de verkoop aanwezig was en het proces-verbaal van toewijzing voor akkoord ondertekende namens de Kredietbank voor welke ingeschreven schuldeiseres hij zich sterk en machtig maakte;

Overwegende dat de Kredietbank zulks niet ontkent;

Overwegende dat eiseres hieruit echter wil afleiden dat de ingeschreven schuldeiseres van haar volgrecht op het goed heeft afgezien;

Overwegende echter dat in het proces-verbaal van toewijzing geen sprake is van zulke afstand van volgrecht, evenmin overigens als van enige opheffing of wijziging van artikel 6 van de lastenlijst;

Dat zulke afstand evenmin kan worden afgeleid uit de brief dd. 26 September 1939 van de Kredietbank aan notaris S., noch uit de verklaring door de heer V. afgelegd aan de heer onderzoeksrechter Moeneclaeys; dat zulke afstand van recht ook niet wordt vermoed;

Overwegende dat eiseres vervolgens inroept dat ten gevolge van de gerechtelijke verkoop (in de vormen voorgeschreven door de wet van 12 Juni 1816) het verkochte goed van rechtswege van alle hypothecaire inschrijvingen is gezuiverd, ingevolge de artikelen 96, 89 en 90 van de wet van 15 Augustus 1854;

Overwegende dat artikel 96 van de wet van 15 Augustus 1854 inderdaad bepaalt dat de verkopen, voorzien door de artikelen 89 en 90 van dezelfde wet, niet onderworpen zijn aan de procedure der prijsverhoging, voorbehouden aan de ingeschreven schuldeisers, procedure voorzien door artikel 115 van de hypotheekwet van 16 December 1851 en geregeld bij de artikelen 93 tot 101 der wet van 15 Augustus 1854;

Overwegende dat men daaruit afleidt dat, vermits er geen aanleiding is tot prijsverhoging, de zuiveringsprocedure, voorzien door de artikelen 110 en volgende der Hypotheekwet niet van toepassing is, zodat bij zulke verkopen de (wettelijke) zuivering van rechts-

wege wordt voltrokken (De Page : Droit civil, T. VIII, I, N° 8430, bl. 757 noot 1 en 844 B, bl. 863 noot 1 en b/2° bl. 764);

Dat het litigieuze goed als behorend tot een beneficiaire nalatenschap inderdaad gerechtelijk werd verkocht in de vorm, voorgeschreven door de wet van 12 Juni 1816 en als dusdanig valt onder de verkopen voorzien door artikel 89 der wet van 1854; dat de litigieuze verkoop dus inderdaad behoort tot de soort verkopen, waarbij wettelijke zuivering intreedt;

Overwegende dat eiseres echter uit het oog verliest dat ook in geval van wettelijke zuivering, die van rechtswege plaats grijpt bij gerechtelijke verkoop (artt. 96 en 89-90 der wet van 1854) en niet slechts in geval van gewone zuivering bij vrijwillige verkoop (Hypotheekwet artt. 97 en 109-122) de zuivering niet intreedt, zolang de prijs door de koper aan de ingeschreven schuldeisers niet is uitbetaald;

Dat inderdaad, indien de zuivering er in bestaat het bezwaarde goed te ontlasten van de last, die er op rust op voorwaarde van aanwending van de koopprijs ten behoeve van de ingeschreven schuldeisers (ten belope van hun schuldvordering) het hypotheekrecht (met het daaraan verbonden zaaksgevolg) nochtans blijft bestaan voor het geval — onverschillig welk geval — dat de prijs niet zou worden betaald (De Page : op cit. T. VII, I, N° 847 C/- en 773 met noot 1);

dat in casu de prijs aan de ingeschreven schuldeisers niet werd betaald;

Dat in zake beneficiaire nalatenschappen de erfgenamen gehouden zijn de prijs te delegeren aan de schuldeisers (art. 806 B.W.); dat uit de door artikel 806 B.W. voorgeschreven wettelijke delegatie, die aan de ingeschreven schuldeisers recht geeft op de prijs vanaf de toewijzing, voortspruit dat de derde slechts geldig betaalt in handen van de ingeschreven schuldeisers;

Overwegende dat eiseres nog beweert dat, door te betalen in handen van notaris S. (bij middel van een check aan order van de notaris zelf) zij een bevrijdende betaling heeft gedaan, om reden dat notaris S. de gevolmachtigde zou zijn geweest van de Kredietbank;

Overwegende dat notaris S. als instrumenterende notaris werd aangesteld door de rechtbank buiten elke tussenkomst van de Kredietbank en dus zeker niet de lasthebber is van de ingeschreven schuldeiseres; dat de briefwisseling waardoor de Kredietbank bij notaris S. aandringt op betaling, hieraan niets verandert, evenmin als de verklaring van de heer V. voor de heer Onderzoeksrechter; dat de Kredietbank niet ontkent, dat de heer V. zich voor haar sterk mocht maken en de toewijzing goedkeurde;

Dat uit het proces-verbaal van toewijzing echter niet blijkt, dat de heer V. namens de Kredietbank, zijn akkoord zou gegeven hebben om de betaling te laten gebeuren in handen van de notaris;

Overwegende dat in tegenstelling met wat eiseres beweert, de betaling door haar gedaan geen bevrijdende betaling is ten opzichte van de Kredietbank; dat deze betaling vooreerst niet voldoet aan artikel 1239 B.W.; dat de notaris namelijk niet iemand is die « daartoe macht heeft van de schuldeiser »; dat de clause van een verkoopakte, dat « de prijs ter studie van de instrumenterende notaris betaalbaar is » op zichzelf geen stilzwijgende lastgeving inhoudt krachtens welke, de notaris de betaling van de koopprijs zou kunnen ontvangen; dat, indien de notaris de aldus ontvangen prijs verduistert of verkwest, de koper door de aldus gedane betaling niet is bevrijd (Kluyskens : de verbintenis 3e Dr N° 166 bl. 238; Rep. Pratique V° Mandat, n° 216, 217;; De Page T.VIII. N° 847b, bl. 770);

Dat in casu de lastenlijst integendeel uitdrukkelijk in haar artikel 6 bepaalt dat de « koper moet betalen in handen tegen kwijtschrift van de ingeschreven schuldeisers (ten belope van hun goedvinden) en het overschot in handen en op kwijtschrift van de kopers ».

Overwegende dat de betaling dus voldoet noch aan artikel 1239 B.W. noch aan de uitdrukkelijke bepaling van artikel 6 van de lastenlijst; dat zij derhalve geen bevrijdende betaling is zodat de hypotheek der Kredietbank en het daaraan verbonden zaaksegevolg nog altijd bestaan en de eiseres niet gerechtigd is er doorhaling van te eisen;

Overwegende dat de feiten, waarvan eiseres het bewijs aanbiedt in haar besluiten van 11 Mei 1948, deels niet geloofwaardig worden en deels niet ter zake dienende zijn;

Overwegende dat, indien artikel 1 van de lastenlijst bepaalt dat het goed verkocht wordt « vrij van voorrechten en hypotheken », dit slechts toepasselijk is in zoverre de koopsom is gebruikt geworden tot betaling der ingeschreven schuldeisers (zullende de inschrijvingen bij middel van de koopsom worden opgegeven art. 1) en wel door betaling in hun handen en tegen kwijtschrift (art. 6);

Dat ook de beschouwingen, door eiseres in fine van haar besluiten dd. 11 Mei 1948 gewijd aan art. 6 van de lastenlijst, niet ter zake dienende zijn; dat deze beschouwingen immers niet wegnemen, dat niet werd voldaan aan de verplichting de koopsom te betalen in handen van de ingeschreven schuldeisers; dat ook het in het proces-verbaal vermelde ontslag van de pleegvormen van artikel 110 der hypotheekwet niets verandert aan het feit, dat bij niet-betaling de hypotheek en het zaaksegevolg blijven bestaan;

2. Betreffende de tegenvordering van de N.V. Kredietbank.

Overwegende dat de N.V. Kredietbank (5e verweerster) bij « tegenvordering » vraagt, dat de erfgenamen F.D. in zake zouden worden gehouden, dat de opzegging van kredietopening die zij op 11 Juli 1944 bij aangetekend schrijven aan de erfgenamen F.D. deed, zou worden geldig verklaard en dat de erfgenamen F.D. zouden worden veroordeeld tot betaling aan haar, Kredietbank, van het batig saldo van gezegde kredietopening, saldo dat op 30 Juni 1944 209.052,50 frank bedroeg, verder de toebehoren tot op de dag der definitieve betaling, zijnde op heden in totaal 304.925 fr.;

Overwegende dat de erfgenamen F.D. terecht de niet-ontvankelijkheid van deze bij besluiten ingeleide vordering inroepen, omdat deze vordering gericht, niet tegen de aanlegster, maar tegen een medeverweerder, geen wedervordering van de hoofdzaak uitmaakt en dus bij afzonderlijke dagvaarding als hoofdzaak zou dienen te worden ingeleid;

Overwegende dat de Kredietbank in haar besluiten dd. 8 December 1948 de wenselijkheid inroept voor al de betrokken partijen beide vragen, die nauw verband houden samen onderzocht en gevonnist te zien; dat de Kredietbank echter wedervordering verwacht met connexiteit; dat een wedervordering een vordering is, die de verweerder incidenteel instelt tegen de eiser, in de loop van het geding, door deze laatste ingeleid (Rép. prat. V° demande reconventionnelle n° 3; Verbr. 15.3.13, Pas. 1913.1.239; Braas T.I. N° 699; De Paepe T.II. N° I); dat de wedereis der Kredietbank niet tegen eiseres is gericht en dus niet ontvankelijk is in de vorm van besluiten;

Dat de Kredietbank overigens ten onrechte beweert

dat de oplossing van de hoofdvordering niet mogelijk zou zijn zonder vaststelling van de schuld van de erfgenamen F.D. aan de Kredietbank en hun veroordeling tot dit bedrag;

Overwegende dat de Kredietbank bij haar besluiten dd. 27 September 1947 vraagt dat « de rechtbank zou bevelen dat de vervalste passus van de verkoopakte ten aanzien van de N.V. Aigle-Belgica buiten het geding zal worden gehouden, terwijl de Kredietbank niettemin uit deze passus alle passende gevolgtrekkingen zal kunnen maken »; dat op deze vraag niet dient te worden ingegaan; dat het immers van zelf spreekt dat de valse passus door geen enkele partij kan worden ingeroepen (en dus ten opzichte van alle partijen « buiten het geding zal worden gehouden »), terwijl alle partijen (en niet slechts de Kredietbank) uit de vervalsing (niet uit de passus) de passende gevolgtrekkingen kunnen maken;

3. Betreffende de erfgenamen F.D.:

Overwegende dat de erfgenamen F.D. in hun laatste besluiten niet meer vragen buiten het geding te worden gesteld; dat zij integendeel zelf een tegenvordering instellen;

Overwegende dat zij terecht besluiten, dat eiseres door te betalen in handen van notaris S. ook te hunnen opzichte de bepaling heeft overtreden van art. 6 van de lastenlijst, dat immers luidde: « het overschot te betalen in handen en op kwijtschrift van verkopers »; dat de betaling dus ook te hunnen opzichte niet bevrijdend is en zij niet gehouden zijn het in de dagvaarding gevorderde getuigenschrift af te leveren;

Overwegende dat, bij gebreke van eiseres de aankoop prijs van het onroerend goed te hebben betaald aan wie het behoorde en bij weigering van eiseres een tweede keer te betalen, de erfgenamen F.D. bij tegenvordering (doch zonder nadeel aan de rechten der Kredietbank), de verbreking (juister: de ontbinding) vragen van de verkoop overeenkomstig artikel 7 van de lastenlijst, vordering, gedaan bij besluiten, betekend op 13 Mei 1948, vermeld ten rande der inschrijving ten hypotheekkantore te Brugge den 30 Juni 1948 boek 67759 N° 20);

Overwegende dat eiseres ten onrechte wil beweren dat artikel 1654 B.W., waarop artikel 7 van het lastenkohier steunt; alleen betrekking zou hebben op de koper, die de koopsom niet wil of niet kan betalen;

Overwegende dat artikel 1654 (en ook artikel 7 van de lastenlijst) zulke beperking niet inhoudt, doch ieder geval voorziet, waarin een regelmatige i.e. geldige, bevrijdende betaling achterwege blijft;

Dat de werkelijkheid van de betaling van de koopsom aan de notaris nooit werd betwist, dat wel werd betoogd dat de betaling gebeurde in strijd met artikel 6 van de lastenlijst en geen bevrijdende betaling uitmaakte;

Overwegende eindelijk dat het feit, dat de erfgenamen F.D. in besluiten dd. 6 Maart 1941 verklaarden de verkoopakte in te roepen, geenszins medebrengt dat zij de onregelmatige tussenkomst van de notaris bekrachtigden; dat zij deze akte immers slechts inriepen in de veronderstelling dat de kwijting in de randmelding echt was;

Dat nu deze bleek vals te zijn, de erfgenamen F.D. gerechtigd zijn te betwisten, dat de notaris hun mandataris was (zie Kluyskens, De Verbintenissen N° 166), te besluiten dat de betaling ongeldig was, de rechtspraak in te roepen « qui paye mal paye deux fois » en, bij weigering, de ontbinding te vragen van de verkoop;

Om deze redenen,

De rechtbank wijzende op tegenspraak en in eerste aanleg, alle meer omvattende besluiten verwerpende;

Recht doende op de hoofdvordering: verwerpt het aanbod van bewijs, door eiseres in haar besluiten dd. 11 Mei 1948 gedaan, als deels overbodig en deels niet ter zake dienende; verklaart de hoofdvordering ontvankelijk doch ongegrond;

Recht doende op de besluiten der Kredietbank:

bevestigt voor zoveel nodig de vervalsing van de passus in randmelding in de verkoopakte (minuut en expeditie), verleden voor notaris S. op 19 April 1930 en luidende: «zij bekennen dat de koopster heeft betaald hare principale koopsom, kosten en aanhorigheden, waarover haar kwittantie wordt verleend»;

Zegt voor recht dat de betaling van 448.950 frank, door eiseres aan notaris gedaan, geen bevrijdende betaling is;

Zegt dat de hypotheek, verleend aan de Kredietbank bij akte van notaris Glorie, dd. 22 Mei 1931, steeds geldig blijft bestaan met al de wettelijke gevolgen er aan verbonden en dat de Kredietbank niet gehouden is toestemming tot doorhaling te verlenen, tenzij tegen betaling van het saldo der kredietopening; zegt dat, waar de verkoop wordt ontbonden, de Kredietbank niet gehouden is toestemming tot doorhaling te geven aan de N. V. Aigle-Belgica;

Verklaart niet ontvankelijk de tegenvordering der Kredietbank, strekkende tot geldigverklaring van de opzegging der Kredietopening door de Kredietbank, op 11 Juli 1944 aan de erfgenamen F.D. betekend en tot veroordeling derzelfde erfgenamen tot betaling van het saldo dezer kredietopening met toebehoren;

Recht doende op de besluiten der erfgenamen F.D.:

Zegt voor recht dat eiseres in gebreke blijft te bewijzen dat zij de aankoopprijs van voormeld beschreven onroerend goed geldig heeft betaald;

Verklaart de tegenvordering der erfgenamen F.D., strekkende tot verbreking (juister tot ontbinding) van de verkoopakte dd. 19 April 1939 ontvankelijk en gegrond;

Verklaart de verkoop van het «café restaurant la S.O.» ontbonden ten nadele van de N.V. Aigle Belgica (zonder afstand door de erfgenamen F.D. van hun voorrecht van boedelbeschrijving);

Zegt voor recht dat het hierboven omschreven onroerend goed «S.O.» derhalve begrepen is in het erfelijk vermogen der erfgenamen F.D.;

Geeft akte aan de partijen F.D., dat zij voornemens zijn, onder herhaald voorbehoud van hun voorrecht van boedelbeschrijving, alle sommen, die de Kredietbank zou gemachtigd zijn hun te vragen, boven die, welke haar zouden toegekomen zijn op negentien April 1939, in haar hoedanigheid van hypothecaire schuldeiseres, terug te vorderen van de N.V. Aigle Belgica;

Veroordeelt eiseres tot al de kosten, inbegrepen die van het tussengeschiedt wegens valsheid;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-teenstaande elke voorziening en zonder borg;

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het
RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

BIBLIOGRAPHIE

DE CUYPER GEORGES F. -- De naamloze vennootschap en de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid. -- De Sikkels, Antwerpen. 1951. 251 p.

Vele boeken werden er reeds geschreven over de naamloze vennootschap en evenveel over de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid en beide vormen van vennootschap betwisten zich de primauteit in de praktijk. Zij bieden beiden voordelen en nadelen waartussen het soms zeer moeilijk is voor de belanghebbenden een verantwoorde keus te doen. Het was dus van het grootste belang dat een grondige vergelijking tussen deze beide vormen van vennootschap zou uitgewerkt worden, ten einde de practici op de meest nauwkeurige wijze in te lichten betreffende al de modaliteiten dezer twee zo belangrijke verenigingsvormen.

Mr Georges F. De Cuyper heeft het uitstekend initiatief genomen een uitvoerig werk te schrijven waarin op de meest nauwgezette wijze deze vergelijking wordt doorgevoerd.

Alle wettelijke voorschriften betreffende oprichting, aandelen, beheer en toezicht, aansprakelijkheid van de beheerders en commissarissen, algemene vergadering, stemrecht, wijze van beraadslagen, wijziging der stichtingsakte, verhoging en verlaging van het maatschappelijk kapitaal, inventaris, balans en rekening, winstverdeling, ontbinding en vereffening worden achtereenvolgens op eenvoudige en zakelijke wijze uiteengezet. In elk kapittel worden eerst de regelen betreffende de naamloze vennootschap aangegeven en daarop volgen de wettelijke voorschriften betreffende de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid aangaande hetzelfde voorwerp. Ieder die het boek ter hand neemt kan aldus dadelijk op de meest eenvoudige wijze gelijkaardigheden en afwijkingen nagaan tussen de beide vennootschapsvormen en zich rekenschap geven van de gevolgen der wettelijke teksten in verband met de vennootschap zijner keuze.

De praktische waarde van het boek wordt nog verhoogd door het feit dat de gegevens betreffende de naamloze vennootschap in gewone drukletter gezet zijn, terwijl deze aangaande de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid in cursief gedrukt werden, zodat het onderscheid tussen beide dadelijk in het oog springt. Een formulier van akten en documenten volledigt het boek.

Dergelijk werk werd sedert lang verwacht en Mr De Cuyper heeft aan zeer velen een belangrijke dienst bewezen door zich de grote moeite te getroosten deze vergelijkende studie uit te werken op zo voortreffelijke wijze.

Het lijdt geen twijfel dat de uitgave van dit boek een groot succes zal worden en dat al degenen die in de praktijk van het vennootschapsrecht staan er zeer veel nut zullen uit trekken.

Al noemt de schrijver zijn boek in de titel, op bescheiden wijze, een «practische handleiding» toch is het veel meer dan dat en is deze vergelijkende studie ook een wetenschappelijke prestatie die zeer zal gewaardeerd worden en waaraan wij met groot genoegen onderdak hebben verleend in de «Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek».

René Victor.

A. DE LA PRADELLE : *Maîtres et Doctrines du Droit des Gens*. - 1950, Parijs, Les Editions Internationales.

De schrijver van dit werk is een der meest gekende internationalisten en speelt een zeer vooraanstaande rol in de ontwikkeling van de rechtsleer. Het werk, dat van hem kan verwacht worden, is steeds te rekenen bij de publicaties van eerste rang en ook dit boek beantwoordt volkomen aan al de eisen van een degelijke studie.

De auteur verschaft ons een historische uiteenzetting over de doctrines van het volkenrecht. Het gevaar, dat men bij dergelijke verhandelingen meestal loopt, ligt in het feit, dat men gewoonlijk geneigd is de waarde van de ene of andere leerstelling te overschatten, zodat soms bepaalde auteurs niet volledig tot hun recht komen.

Een dergelijk verwijt zou maar moeilijk aan de La Pradelle kunnen gemaakt worden. Tot welke wijsgerige of juridische richting de besproken auteurs ook mogen behoren, zij worden telkens met dezelfde objectiviteit behandeld.

de La Pradelle ziet het ontstaan der doctrines van het volkenrecht in de leerstellingen van de Scholastiek. Thomas, Vitoria en Suarez zijn de grote schrijvers en voorlopers op het gebied van de studie van het internationaal publiek recht. Door Grotius breekt een nieuw tijdperk aan, waarin het humanisme en een nieuw concept van het natuurrecht, de doctrine van het volkenrecht zal kenmerken. De concrete en meer technische uitwerking van het internationaal publiek recht zal hoofdzakelijk gebeuren door de practici van de balie of de magistratuur, zoals Gentili, Zouch en Bynkershoek of door meer wijsgerig geschoolde juristen als Pufendorf en Vattel.

De bespreking van de vernoemde schrijvers beslaat echter maar het eerste gedeelte van het boek. In een tweede gedeelte behandelt schrijver de moderne auteurs en daardoor verstaat hij de internationalisten, die hoofdzakelijk de rechtsleer beheerst hebben tijdens de vorige eeuw. In de eerste plaats valt voor deze periode wel degelijk de bekende von Martens te vermelden. Minder belangrijk is zijn tijdgenoot Klüber. Deze Duitse School der XIXe eeuw wordt dan besloten met de bespreking van de biographie en het werk van Heffter. Zeer terecht doet de La Pradelle opmerken, dat geheel deze richting ten sterkste onder de invloed heeft gestaan van Vattel.

Tijdens hetzelfde tijdperk heeft men ook in Amerika de grote internationalist Henry Wheaton, die echter volkomen onder de invloed staat der Duitse School en in wiens werk men zeer sterk de methodes van Heffter en Klüber erkent.

In de negentiende eeuw heeft men ook veel te danken aan de geschriften van de Argentijn Carlos Calvo. Deze laatste staat reeds veel onafhankelijker tegenover de Duitse voorgangers. Hij is een der juristen, die meer typisch Amerikaanse opvattingen in het volkenrecht ingang heeft laten vinden.

In Engeland is tijdens deze periode Prof. Lorimer te aanzien als de meest representatieve figuur. Hij werkt zeer casuïstisch en zijn werken getuigen voortdurend van een sterk internationaal, progressistisch vrijheids-ideaal.

In een derde deel van het boek worden dan de hedendaagse schrijvers besproken. Westlake, Renault, Fauchille, Pillet, Descamps, Schucking, de la Brière, Le Fur, Politis, Scott en Alvarez komen allen aan de beurt. Hun onderscheiden opvattingen over het volkenrecht worden telkens grondig ontleed.

Dit boek heeft als rechtshistorisch werk een eigen-

aardig karakter. Het toont de ontwikkeling van het volkenrecht doorheen de doctrine.

Op dit gebied is het een buitengewoon verzorgde studie, die toelaat, dat de lezer iedere strekking van de rechtsleer volledig en volkomen duidelijk kan opmerken. Het werk heeft aldus een grote waarde voor de jurist, die een degelijk boek wenst te bezitten over de voornaamste schrijvers van het volkenrecht.

Wij moeten echter toch doen opmerken, dat de schrijver niet het inzicht kan gehad hebben ons een volledige geschiedkundige studie te verschaffen. Dit komt zeer goed tot uiting, wanneer wij het boek van de La Pradelle vergelijken met het werk van Prof. A. Nussbaum, « *A Concise History of the Law of Nations* », dat in 1947 te New York verscheen. Nussbaum biedt ons een rijk gedocumenteerde historiographie aan. Hij gaat daarbij terug tot de Oudheid. Naast de doctrine bespreekt hij ook de politieke toestanden, die aanleiding gegeven hebben tot het ontstaan van de grote principes van het recht der conventies, der ambassades, der cosulaten enz. Tevens bevat het uitgebreide verhandelingen over de invloed van de Islam en van Byzantium. De hedendaagse strekkingen worden ook meer tegenover elkander afgewogen en aangevuld met de ontledingen van de werken van tal van andere auteurs zoals Kelsen, Krabbe, Duguit, Jellinek, Triepel, Strupp enz.

Nussbaum leverde op het gebied van de geschiedenis van het volkenrecht het beste werk, dat naar onze mening in de laatste jaren verscheen.

Het doel, dat de La Pradelle zich heeft gesteld is niet zo hoog geweest doch rekening houdend met het meer beperkte onderwerp, kunnen wij ook zijn werk als een uitstekend boek aanzien over de geschiedenis van het internationaal publiek recht.

E. Van Bogaert.

BALIELEVEN

BALIE VAN BRUSSEL

Hieronder delen wij de uitslagen mede van de verkiezingen voor de Raad der Orde :

Voor het stafhouderschap :

Nietige blanco bulletijns 42 ; geldige stemmen 528. Mter Thevenet 512 ; verscheidene 5 - 2 en 1.

Voor de leden van de Raad der Orde :

Aantal uitgebrachte stemmen 573 ; blanco stemmen 16 ; geldige stemmen 557 ; 1. Mr Ch. Mahieu 533 ; 2. Mr de Caritat de Peruzzis 520 ; 3. Mr Fernand Danhier 513 ; 4. Mr Renkin 510 ; 5. Mr H. Botson 507 ; 6. Mr Rob. Hendrickx 506 ; 7. Mr Fontigny 499 ; 8. Mr Alb. Niessens 492 ; 9. Mr Schueler 591 ; 10. Mr Carlo Demay 459 ; 11. Mr Crickx 446 ; 12. Mr Yvan Collon 429 ; 13. Mr Gilson de Rouvreur 381 ; 14. Mr Vanderveeren 329 ; 15. Mr Paul Leclercq 316 ; 16. Mr Roger Peeters 304.

Bekomen nadien :

Mr Gheude 277 ; Mr Frans Derenne 269 ; Mr Van Hemelrijck 236 ; Mr François 226 ; Mr Stella Wolf 212 ; Mr Marquet 167 ; Mr Michel Devèze 152 ; verscheidene : 3 - 2 - 1.

BALIE VAN MECHELEN

Hierna volgt de samenstelling van de Tuchtraad der Balie van Mechelen voor het Rechterlijk Jaar 1951-52 :

Mters Carl De Cocq, Stokhouder,
Maurice De Ridder, Henri Nobels, Edgar
Maes, Michel Eyskens, Gabriel D'Hulst, leden.
Joseph Verdellen, secretaris.

VLAAMS PLEITGENOOTSCHAP TE BRUSSEL

Het Bestuur van het Vlaams Pleitgenootschap te Brussel werd voor het jaar 1951-1952 als volgt samengesteld :

Erevoorzitter : Mter Willem Thelen.

Voorzitter : Mter Maurice Van Hemelrijck.

Onder-voorzitter : Edg. Van Cauwelaert & Fayat.

Leden : Arthur Boon - Willem Verougstraete -
Bayart - Maria Willems - Marcel Thienpont - Jan
Lindemans - Désiré Winderickx - Jacques Van Waag -
Frédéric Steghers.

CONFERENCE DU JEUNE BARREAU TE BRUSSEL

Het bestuur van de « Conférence du Jeune Barreau » werd voor het jaar 1951-1952 als volgt samengesteld :

Voor de vice-Présidence : Mr Janssen, 147 stemmen;
Mr J. Chomé, 70 stemmen.

Voor de Redenaar van naaste jaar : Mr Libier, 131
stemmen ; Mr Levie Morel, 71 stemmen ; Mr Putseys,
43 stemmen.

NECROLOGIE

Mr JAN VALVEKENS

Tijdens het verlot is de rechterlijke wereld te Antwerpen getroffen geworden door een verbijsterend nieuws, het afsterven van Mr Jan Valvekens, een van de meest gewaardeerde en meest sympathieke advocaten der Antwerpse balie. Zijn heengaan heeft bij al die hem kenden de pijnlijkste verslagenheid teweeggebracht; de Vlaamse rechtswereld verliest in Mr Valvekens een kracht van allereerste gehalte en de Antwerpse confraters een goede vriend.

Zijn uitzonderlijke bekwaamheid, zijn gekende wel sprekendheid, zijn hartelijke goedheid en warme vriendschap zullen diep betreurd worden en zijn afsterven laat in de Antwerpse rechtswereld een gapende leegte.

Het Rechtskundig Weekblad biedt aan de nabestaanden van deze goede confrater de uitdrukking aan van zijn oprecht medeleven met de zware rouw die hen treft.

*

* *

Wij laten hieronder de tekst volgen van de lijkreden welke bij de teraardebestelling werden uitgesproken door Mr Emiel Ooms namens de Vlaamse Conferentie der Balie en door Mr Van Oekel, namens de vrienden van Mr Valvekens.

Rede van Mr Em. Ooms

De Vlaamse Conferentie onzer Balie kan van deze, uw laatste, die wellicht ook uw eerste rustplaats is, niet heengaan zonder afscheid te nemen.

Gij waart toch sinds uw opneming op de tabel der Orde één der onzen; gij werdt één der besten onder ons.

Van uit het grensgebied tussen het Hagenland en de Kempen, zijt gij, nu bijna dertig jaar geleden, U hier komen vestigen aan de boorden van de Schelde. Gedurende die korte spanne tijds, werdt gij één der grootsten in onze Balie.

Anderen mogen in dankbaar gevoelen U gedenken terwille van al het goede, dat gij zo op cultureel, als op politiek en sociaal terrein met een zeldzaam gekende onbaatzuchtigheid tot stand bracht. Het is billijk en volkomen verantwoord. Want weinigen hebben voor de verwezenlijking van hun ideaal, het ideaal van zovele katholieke jonge geslachten in Vlaanderen : « de opgang van ons Volk » gewrocht en geijverd als gij dat van morgen tot avond, tot diep in de nacht, hebt gedaan.

Voor ons uw vrienden der Conferentie, voor heel de Balie, zijt gij en zult gij evenwel blijven : de advocaat.

Uw al te kortstondig leven is de glorierijke belichaming van ons beroepsideaal geworden. Ruim bedeed met edele gaven van hart en hoofd, hebt gij U zonder meten en zonder rekenen ten dienste gesteld van hen die lijden en vervolging kenden.

Welsprekend klonk uw woord, door een onweerstaanbaar en meeslepend gevoel gedragen, overtuigend was uw betoog door de rechtzinnigheid en de eerlijkheid van uw gemoed, door de gezondheid van uw oordeel. Schoon en rijk was uw taal; moedig en fier uw houding. Krimpen of kruipen was U vreemd.

Bijzonder deze jongste jaren zijt gij een sterke bescherming van de zwakken en de ongelukkigen geweest. Hoe talrijk zijn zij niet, die aan U hun vrijheid, hun leven wellicht danken. Allen hebben in uw onverstoord optimisme hoop en vertroosting, sterkte tegen vertwijfeling gevonden.

Goede vriend, gij waart een schoon, gij waart een groot advocaat, doordien gij een schoon en edel mens zijt geweest.

Ook voor ons mocht gij steeds de goede Confrater, de trouwe vriend zijn. Jaren hebben wij schouder aan schouder in de bres gestaan, ter verdediging van wat ons gemeenschappelijk kostbaar was ... Hoe menige malen, vóór de terechtzittingen of tijdens de onderbrekingen ervan, op onze vergaderingen, hebben we niet genoeglijk van uw speels humor, uw scherp opmerkingsvermogen, uw geestig woord in proza of in vers genoten. Met dat al waart ge voortkomend, opgeruimd en steeds tot dienstbetoon bereid.

Hier in deze Balie en ook buiten haar grenzen, zal uw gedachtenis en zal de herinnering aan U steeds levendig bewaard blijven. Uw naam, de naam van Jan Valvekens, zal steeds in ere bewaard worden.

Wij uw vrienden, wij danken U, voor al wat gij deedt, voor al wat gij waart voor ons. Wij danken U omdat gij voor ons waart : Jan Valvekens. Buitenstaanders zullen nimmer ten volle bevroeden, wat zulks beduiden kan.

Geachte familie,

Wij leden der Vlaamse Conferentie, wij advocaten der Balie van Antwerpen, wij begrijpen uw smart, wij begrijpen uw verscheurdheid. Wij vermoeden hoe zwaar van zorgen U allen zijt. Wij beseffen wat U in den dierbaren overledene verliest. Bewogen en ontroerd, betuigen wij U ons beklag.

Maar wanneer U in treurigheid zijt, weten wij dat het niet zonder hoop is, niet zonder vrouwen. U zijt er U van bewust, dat de dierbare overledene onbeschroomd voor zijn Opperste Rechter kan verschijnen en zonder twijfel reeds de beloning van zijn smetteloze levenswandel geniet.

Wij hopen en wensen het, dat de trouwe levensgezellin en de talrijke kinderen van onze goede vriend, in dit geloof de hechtste troost vinden mogen.

Rede van Mr H. Van Oekel

Algemeen zijn de verslagenheid en de treurnis die het afsterven van deze lieve dode heeft verwekt: een schoon en rijk leven wordt hier afgesloten.

Naast de vele verdiensten die Mr Jan Valvekens op de meest verscheidene gebieden van de menselijke werkzaamheid verwierf, heeft hij op zijn leven heel in 't bijzonder de stempel gedrukt van het edel beroep dat hij zich als levenstaak koos: dit van jurist en pleitend advocaat.

Met de velen die om zijn heengaan treuren, rouwt dan ook om dit smartelijk verlies heel de Antwerpse Balie, en de brede vriendenkring die hij zich daar schiep.

Als zijn oud-patroon, die hem, vóór 29 jaar, als jonge stagist in de advocatenwereld mocht verwelkomen en inleiden, en die gedurende twintig volle jaren, hem als trouwe medewerker aan zijn zijde mocht houden, en zich tot aan het einde in zijn blijvende vriendschap heeft mogen verheugen, voel ik best aan welk een schat en sieraad ons is ontvallen.

Mocht ik de eerste zijn, die hem bij zijn aankomst in deze stad verwelkomend kon onthalen bij de inzet van zijn beroepsleven; bij het uitspreken van dit laatste vaarwel voel ik er mij thans dringend toe gehouden, hem, na een zo rijk en eervol volbrachte levens-taak, namens al de confraters en vrienden, een ontroerde en dankbare hulde te brengen, om het verheven voorbeeld van beroepswaardigheid, dat zijn schoon leven onder ons heeft belichaamd.

Dezelfde verheven opvatting, die al zijn levensdaden kenmerkte, dezelfde opgewekte diep-christelijke levensvisie, die ook al zijn andere gedragingen bezielde, hebben ook hun vruchtbaar merkten geslagen op de dagelijkse bemoeiingen en beslommeringen van het drukke beroepsleven en hebben ook daaraan kracht en kleur en betekenis gegeven: rechters, confraters en zijn trouwe vele cliënten hebben kunnen ervaren met welke grondige rechtskennis, door harde noeste vlijt verworven, met welke ongemeten toewijding, met welke ongewone slagvaardigheid, met welke zeldzame verwoordingskracht, maar ook met welke onkreukbare eerlijkheid, onbeschroomde mannelijkheid en ridderlijke hoffelijkheid, hij al de belangen verdedigde die aan zijn wijs beleid werden toevertrouwd.

Waarheid en gerechtigheid genoten voor hem onverkortbaar recht op verdediging en, met een rustig vertrouwend gezag, stelde hij zich in 't gelid met de onbeperkte inzet van al zijn rijke begaafdheden. Nooit echter ontging hem, tot in de hitte van de felste strijd, het diep ingeankerd beteugelend bewustzijn dat hij als tegenstrever — wie hij ook was — ook een *mens* voor zich had, een ambtsbroeder in de strijd; en vaak mocht deze, in de volle bitterheid van het debat, door een lach en een luimige zet, de onberoerde goedheid ervaren van het edel gemoed, dat de geduchte strijd, met open vizier, voerde.

Evenals in de politiek, kende Mr Valvekens daarom ook aan de Balie, wél tegenstrevers, maar geen vijanden. En als blijk van hun vertrouwen verkozen zijn confraters hem tot Lid van de Raad der Orde.

Niemand verwonderde het daarom ook hoe ruim en eervol het cliënteel van de gewaardeerde advocaat zienderogen aangroeide, en Mr Valvekens stond de laatste jaren in de volle bloei van zijn arbeidzaam opgewerkte carrière.

Het in hem door vriend en cliënt gesteld vertrouwen verdiende en beloonde Mr Valvekens dan ook steeds met een wederkerige onverbreekbare trouw en

grenzeloze toewijding, en van hem mag in waarheid getuigd worden:

« Je meurs, où je m'attache »

't Kan dan ook geen toeval genoemd worden dat op politiek terrein, hij zolang en zo trouw heeft gediend, totdat bij het laatste huldebetoon, ter ere van Minister Segers, zijn krachten hebben begeven; evenmin als dat hij tot enkele uren vóór zijn overlijden zich nog ijverig aan zijn beroepswerk heeft gewijd en, omzeggens nog pas afgewerkte besluiten neerleggende, de Eeuwige Rust is ingetreden!

Aldus heeft deze « *Held van den Arbeid* » in stilzwijgende offervaardigheid, een welsprekend antwoord gegeven aan degenen die te talrijk hélaas, in deze tijden van nivelerende demagogie, de intellectuele arbeid misprijzend onderschatten, en de primauteit van de geest beweren te ontkennen.

Van de triomphante overheersing van de geestelijke krachten op het louter stoffelijke en lichamelijke in de mens, gaf de lieve dode, die wij betreuren, ons een treffend voorbeeld en bewijs door de opgeruimde sereniteit met dewelke zijn diep-gelovig christelijk gemoed het lichamenlijk en zedelijk leed heeft gedragen in zijn met fatale krankheid geslagen gestel.

Of getuigt het van geen verhevene hoogmenselijke waardigheid en geestelijke superioriteit, een hartstochtelijk minnend en fijngevoelig gemoed onder de bittere beklemming te dragen, van het pijnlijk vooruitzicht een teer geliefde echtgenote en een schaar van hartsgeliefde kinderen te zien beroofd worden van de koesterende bescherming en sleun van het hoofd des huizes, en, desniettemin, bij een laatste ontwaaken, enkele ogenblikken slechts vóór zijn verscheiden, in een opwelling van bovennatuurlijke Zaligheid, zijn overstelpend zielsgeluk uit te spreken dat: « Er toch nog schone dagen zijn in het leven » en dat: « we goed moeten zijn, goed zijn voor alle mensen ».

Voor zoveel zielegrootheid tot in het diepste van ons hart ontroerd, buigen wij diep voor de edele vriend en vereerde beroepsmakker die ons is ontvallen.

Wij *bidden* de Almachtige God, dat Hij de door het verlies van zulke edele schat beproefde Mevrouw en Familie Valvekens met zijn Zalvende Troost gelieve te sterken en zijn Zegenende Bescherming late neerkomen over het lieve gezin, wiens stut en steun Hij tot zich heeft genomen.

Wij leven in de zoete overtuiging dat de schone ziel van de « *Vrolijke Dienaar Gods* », die Jan Valvekens steeds is geweest, op deze zelfde stond, zijn Zaligheid uitjubelt voor het aanschijn van de Loner van alle Goed, in wezen: de « *Waarheid en Gerechtigheid* » in wier Koninklijke Dienst hij zijn leven offerde.

Vaarwel! goede Vriend Jan, en tot Weerziens!

MEDEDELINGEN

RAAD VAN STATE

Op 9 Augustus jl. kwam de Raad van State in plechtige algemene vergadering bijeen, voor de installatie van de heer K. Mees, door de Koning tot Staatsraad benoemd ingevolge het overlijden van de heer Stenuit. De Heer J. Suetens Eerste Voorzitter, maakte de verdiende lof van het nieuwe lid van het hoge college, nadat deze de eed had afgelegd.

De Heer K. Mees werd geboren te Bornem, op 21 Januari 1907 en bekwam in 1928 met grote onderscheiding het doctoraat in de rechten, benevens de licentie in de financiële economie. In 1931 trad hij in Rijksdienst, in het Ministerie van Binnenlandse Zaken,

waar hij in 1935 tot inspecteur en in 1946 tot directeur werd bevorderd. Als een der voortreffelijkste ambtenaren van dit departement, werd hij met meerdere speciale opdrachten belast. Zo zetelde hij in 1939-1940 en in 1946-1947 in de Commissies voor de Provincie- en Gemeentefinanciën. Te Londen was hij in 1941-1943 lid van de aldaar opgerichte Dienst van Algemeen Bestuur en in 1942-1943 lid van drie sub-comités van de commissie voor studie der na-oorlogse problemen. Na de bevrijding was hij Regeringscommissaris voor de liquidatie van Groot-Antwerpen (1945-1946). In al deze functies onderscheidde hij zich door helder doorzicht en fijngevoelige mensenkennis. In 1947 aanvaardde hij de belangrijke functie van Griffier in de Raad van State, bij de oprichting van dit lichaam. Door zijn persoonlijke hoedanigheden en zijn rijke administratieve ervaring, wist hij van meet af de omvangrijke diensten van de Raad op onberispelijke wijze in te richten en er de perfecte werking van te verzekeren.

De Vlaamse juristen zullen er zich over verheugen dat met de intrede van de heer K. Mees in de Raad van State een stap nader gezet wordt in de richting van een meer volmaakt evenwicht tussen de beide taalgemeenschappen in de schoot van dit hoge college.

MAG DE VROUWELIJKE PLEITBEZORGER DOOR DE RECHTBANK GEASSUMEERD WORDEN?

De wet van 21 Februari 1948 heeft de vrouwen, die aan de wettelijke vereisten voldoen, toegelaten tot de magistratuur. Artikel 2 maakt een einde aan het verbod, door art. 1 van de wet van 7 April 1922 uitgevaardigd, vrouwelijke advocaten bij de Rechtbank te assumeren. Op 1 Februari 1947 werd het ambt van pleitbezorger voor vrouwelijke kandidaten opengesteld. Tevens werd bepaald dat vrouwelijke pleitbezorgers niet zouden kunnen geassumeerd worden. Alhoewel het *ius dicere* sedert 21 Februari 1948 geen monopolie voor de mannen meer is, blijven de vrouwelijke pleitbezorgers nog steeds van dit voorrecht uitgesloten...

Guido Van Dievoet

DERDE INTERNATIONAAL CONGRES VOOR SOCIAAL VERWEER

Vorbereidende zitting te San Marino

De voorbereidende zitting van het Derde Internationaal Congres voor Sociaal Verweer, gehouden te San Marino van 2 tot 5 September 1951;

na de algemene verslagen gehoord te hebben van de Heren Versele, de Vincentiis en Mergen, over de in observatie stelling, de berechting en de uitvoering van de rechterlijke beslissing,

na de grondige bespreking die plaats had onder leiding van de Heren Professoren Strahl, Graven en Hurwitz,

aangezien het plan om het algemeen stelsel van sociaal verweer te bestuderen, er de verschillende fasen van te doorgronden en zijn geleidelijke verwerking te onderzoeken, gunstig in overweging werd genomen;

gelast de Bestuurraad van de Internationale Vereniging voor Sociaal Verweer alle vereiste maatregelen te nemen ten einde:

1) de bijzonderste voorstellen uitgedrukt in elkeen van de werksecties te formuleren,

2) de bekomen resultaten samen te schakelen, rekening houdend met de verslagen en met de constructieve critiek, die uit de bespreking is gesproken,

3) op deze basis en binnen het kader van het reeds medegedeeld programma, een werkplan uit te werken voor het Derde Internationaal Congres voor Sociaal Verweer,

4) de plaats en de datum van de algemene vergadering van het Congres te bepalen.

*

* *

In uitvoering van de hiervorengaande beslissingen heeft de Bestuurraad van de Internationale Vereniging voor Sociaal Verweer, verenigd te San Marino, bij het einde van de voorbereidende zitting de nodige uitvoeringsbesluiten genomen ten einde het nauwkeurige programma uit te werken van het Derde Internationaal Congres voor Sociaal Verweer en de praktische vraagstukken te regelen.

De bestuurraad van de Vereniging zal vóór het einde van het jaar 1951 bijeenkomen om definitief te beslissen over alle punten betreffende het programma en de praktische organisatie van het Congres.

Een rondschrijven zal deze beslissingen ter kennis brengen van al de organisaties, tijdschriften en belanghebbende persoonlijkheden.

San Marino, 6 September 1951.

ERRATUM

In het belangrijk artikel, dat verscheen in nr 38 van het Rechtskundig Weekblad van vorige jaargang, van de hand van Mr Jan RONSE « Enkele actuele vraagstukken in verband met de berekening der schadeloosstelling voor vermogensschade spruitend uit lichamelijk letsel of dodelijk ongeval » is in de levensduurtabel 1946-1949 een vergissing geslopen. De levensduur van een man van 41 jaar is 29,78 en niet 23,78, zoals aangeduid.

Mogen wij onze lezers verzoeken deze verandering in de tekst te willen aanbrengen.

TIJDSCHRIFTEN

Algemeen Fiscaal Tijdschrift - N° 11, Juli 1951.

A. Tiberghien : Boekhouding en Inkomstenbelastingen. — Het Belastingwezen in Zuid-Afrika.

De Gemeentegids - N° 27, Juli 1951.

De rechtspositie van het gemeentepersoneel in Nederland. — De leerplicht. — Kroniek van Jurisprudentie.

N° 28, Augustus 1951.

Kamperen. — Nog over de prioriteitwet.

Tijdschrift voor Notarissen - Juli 1951, n° 7.

Deweerd P. — Uit de praktijk : Het opbod in het nieuw artikel 92b's van de wet van 15 Augustus 1854 op de gerechtelijke uitwinning (W. 5 Maart 1951). — Rechtspraak.

Tijdschrift voor Gemeenterecht - Juli 1951, 7° afl. Waterlopen. — Begroting. — Belastingen. — Benoemingen. — Gemeenteraad. — Kerkfabriek. — Lager onderwijs. — Landbouwtelling. — Opeisingen. — Politie-reglementen. — Gemeentelijk personeel.

Tijdschrift voor Sociaal Recht en van de Arbeids-rechten - N° 5.

Le premier Congrès international de droit du travail. — Rechtspraak.

Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis - Afl. II/III.

J. W. Bosch (Breda) : Remarques sur quelques in-

fluences, exercées en matière de droit, par les Provinces Méridionales sur les Provinces Septentrionales des Pays-Bas jusqu'en 1795. — L. Th. Maes : L'Humanité de la magistrature du déclin du Moyen-Age. — H. A. Dreilmsma : Het karakter van de scheiding en deling volgens het oud-Nederlands recht. — H. F. W. D. Fischer : Keuze van erfrecht. — G. J. ter Kuile Jr. : Overrijssel in de 18de eeuw. — Jean Imbert : La centralisation administrative des hôpitaux et de la bienfaisance dans les communes du département de la Dyle. — M. David et H. L. W. Nelson : Eine neue Gaius-Edition.

Nederlands Juristenblad - Afl. 27 van 14 Juli 1951.
Prof. Mr G. E. Langemeijer : De vergadering van de Juristenvereniging. — Dr R. L. Drilmsma : De vrijheid van het Openbaar Hoger Onderwijs en een haar bedreigend voorontwerp van wet.

Afl. 28 van 18 Augustus 1951.

Mr A. Schenkeveld : Niet dubbel « ten onrechte » ! m.o. van Prof. Mr J. M. Van Bemmelen.

Afl. 29 van 1 September 1951.

Prof. Mr C. H. F. Polak : Pacht.

Afl. 30 van 8 September 1951.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie - N° 4199 van 14 Juli 1951.

Dr A. R. de Bruyn : Rechtshandelingen ter uitvoering van nietige overeenkomsten. — T. B. Kampschreur : De overdracht tegen kostcontract en de fiscus. — Uitspraken van het Scheidsgerecht voor de Vermogenaanwasbelasting.

N° 4200 van 21 Juli 1951.

Dr A. R. de Bruyn : Rechtshandelingen ter uitvoering van nietige overeenkomsten. — Mr S. Stutvoet : (Boedel)scheiding en inkomstenbelasting.

Nr° 4201 van 28 Juli 1951.

Dr A. R. de Bruyn : Rechtshandelingen ter uitvoering van nietige overeenkomsten. — Dr E. D. Hirsch Ballin : Het declaratoir vonnis in het auteursrecht.

N° 4202 van 4 Augustus 1951.

Mr H. Schuttevaer : Het Belastingrecht, zijn grondslagen en ontwikkeling. — Dr E. D. Hirsch Ballin : Het declaratoir vonnis in het autersrecht.

N° 4203 van 11 Augustus 1951.

Mr H. Schuttevaer : Het Belastingrecht, zijn grondslagen en ontwikkeling. — H. J. Holterman : De Hypotheekbewaarder en het kort geding.

Nr° 4204 van 18 Augustus 1951.

Mr H. Schuttevaer : Het Belastingrecht, zijn grondslagen en ontwikkeling.

N° 4205 van 25 Augustus 1951.

Mr H. Schuttevaer : Het Belastingrecht, zijn grondslagen en ontwikkeling. — Mr J. C. M. Leyten : De huwelijks toestemming van grootouders voor hun minderjarige kleinkinderen.

N° 4206 van 1 September 1951.

Mr A. J. van Soest : Het notariaat en de Wet op de materiële Oorlogsschaden. — Mr J. P. Honig : Moeilijkheden bij executoriale verkoop in het buitenland van met hypotheek bezwaarde luchtvaartuigen.

Arbitraire Rechtspraak - N° 367 van Juli 1951.

Rechtspraak.

N° 368 van Augustus 1951.

Het bindend advies gebonden. — Rechtspraak.

Journal des Tribunaux - N° 3904 de 15 juillet 1951.

Daniel Bastian : La législation française sur la propriété commerciale. — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer - 15 juillet 1951, n° 13.

A. Sohier : La réforme de la justice répressive. — René Piret : De la compensation après la faillite : principes et tempéraments.

15 août 1951, n° 14.

Durieux André : La liberté d'opinion et les devoirs des titulaires des fonctions publiques. — Rechtspraak.

Revue pratique du notariat belge - 2342, afl. van Juli 1951.

Répartition du prix de vente d'un bien successoral. — Honoraire de partage.

Afl. van 10, 20 en 30 Augustus 1951.

Le Code des droits de timbre dans ses rapports avec l'écriture des actes par des procédés mécaniques, par Fernand Deckers.

Revue critique de jurisprudence belge - 2° trim. 1951.

J. Limpens : La responsabilité du tiers complice de la violation d'un contrat. — Georges van Hecke : Nature du contrat d'entreprise dans lequel l'entrepreneur fournit la matière. — Jean Baugniet : Nullité des actes d'aliénation par le mari de biens communs en fraude des droits de la femme au cours d'une instance en divorce ou en séparation de corps, et l'Etendue des droits du mari sur les biens de la communauté. Devoirs du notaire requis de dresser l'acte d'aliénation d'un immeuble commun. — Jean Van Ryn : Les sociétés commerciales.

Recueil général de l'Enregistrement et du Notariat - juillet 1951.

Enregistrement. — Dot monial. — Texte de transmission. — Conseils d'état.

Août - septembre 1951.

Méthode de travail. — Succession. — Communauté.

Jurisprudence du Port d'Anvers - Vol. 9 et 10.

Affrètement. — Affrètement fluvial. — Assurances. — Commissionnaire-Expéditeur.

Table 1950.

Revue générale des Assurances et des Responsabilités - N° 5 et 6.

Rechtspraak.

Revue de l'administration et du droit administratif de la Belgique - 7° afl.

Masquelin J. : Droit constitutionnel. — Conseil d'Etat.

Revue de droit intellectuel - N° 6-7, juin-juillet 1951.

Verbaet Ch. : Y a-t-il protection en Belgique de dessins et modèles appartenant à un Hollandais ?

Recueil Dalloz - 26° cahier.

Jean Rivero : Apologie pour les « faiseurs de systèmes ».

27° cahier.

A. L. P. : L'application aux départements d'outre-mer de la législation métropolitaine (spécialement, de la loi du 11 juillet 1938) sur l'organisation de la nation pour le temps de guerre.

28° cahier.

Georges Morange : La principe de l'égalité devant l'impôt.

29° cahier.

Pierre Lampué : Le territoire associé et l'Etat associé suivant le Constitution.

30° cahier

Pélégry Georges : Recouvrement et contentieux des créances de l'Etat étrangères à l'impôt et au Domaine (Loi de finances du 24 mai 1951).

Revue du Droit Public et de la Science politique en France et à l'étranger - N° 2.

Emile Giraud : Il faut enseigner l'administration. — Soliman Mohames : L'exécution par l'administration des arrêts du Conseil d'Etat.

Archiv für Rechts- und Sozialphilosophie - N° 2.

Pitrim A. Sorokin : Polarization in Frustration and Crises. — Hans Fehr : Von den germanischen Wurzeln der Europäischen Rechtskultur. — Helmut K. J. Rüdiger : Aequitas und Equity.